

Spoor A3b1:

FANTASI

Een microsimulatiemodel voor personenbelasting op de IPCAL-data

André Decoster
Kris De Swert

KULeuven
Faculteit ETEW
December 2012

Algemeen secretariaat – Steunpunt beleidsrelevant Onderzoek
Fiscaliteit & Begroting

Henleykaai 84 – 9000 Gent – België

Tel: 0032 (0)9 243 29 06 – E-mail: vanessa.bombaeck@hogent.be

www.steunpuntfb.be

Steunpunt Fiscaliteit en Begroting

Spoor A3b1

FANTASI

Een microsimulatiemodel voor personenbelasting op de IPCAL-data

André Decoster

Kris De Swert

KULeuven

Faculteit ETEW

December 2012

FANTASI

EEN MICROSIMULATIEMODEL VOOR PERSONENBELASTING OP DE IPCAL-DATA¹

ANDRÉ DECOSTER
KRIS DE SWERDT
December 2012

1. INLEIDING

In deze technische nota bespreken we de constructie van het microsimulatiemodel FANTASI (Fiscal ANalysis and TAX Simulation) dat de te betalen personenbelasting simuleert op basis van administratieve data. FANTASI is een micro-simulatie-model. Het aspect ‘micro’ slaat op het feit dat we de personenbelasting berekenen op het niveau van de individuele belastingplichtige. Daarin verschilt het model van projecties van de opbrengst van de personenbelasting op basis van macro-projecties of –modellen. Het is een ‘simulatie’-model, in die zin dat we niet enkel de te betalen personenbelasting berekenen onder de huidige wetgeving, maar de gebruiker van het model ook toelaten counterfactuals te simuleren waarbij bepaalde aspecten van het belastingsysteem worden gewijzigd. Dit zet trouwens meteen het verschil in de verf tussen het model FANTASI en de administratieve berekening (bvb. TaxOnWeb). En tenslotte is het een ‘model’, omdat we de complexe regelgeving van de personenbelasting op een vereenvoudigde manier in kaart brengen.

De berekeningen van FANTASI worden uitgevoerd op een steekproef van administratieve data, m.n. een steekproef van ongeveer 36000 fiscale aangiften, ook wel het IPCAL-bestand genoemd.² Het model beoogt een flexibel rekenmodel te zijn met betrekking tot de personenbelasting, d.w.z. een zo accuraat mogelijke berekening van de belasting op basis van de geleverde data dat toch de nodige flexibiliteit bevat ten einde zinvolle en gedetailleerde hervormingen in de personenbelasting te kunnen analyseren en evalueren.³ Bovendien houden

¹ Het model FANTASI werd ontwikkeld als B-project binnen het Steunpunt Fiscaliteit en Begroting, gefinancierd door de Vlaamse overheid. Het voorliggende rapport bindt enkel de auteurs, en niet de Vlaamse overheid, en deze laatste kan ook niet aansprakelijk worden gesteld voor het gebruik dat van dit rapport wordt gemaakt.

² Het gaat om hetzelfde bestand dat ook dienst doet als onderliggende steekproef voor het, weliswaar niet publiek beschikbare, rekenmodel SIRE van FOD Financiën zelf. Voor een beschrijving van SIRE zie Standaert, I., Valenduc, C., (1996), Le modèle de micro-simulation de l’impôt des personnes physiques: SIRE, Ministère des Finances, Point d’appui Fiscalité, Research papers, No. 1.

³ Ook SIRE is geen administratief rekenmodel zoals bijvoorbeeld de rekenmodule achter TaxOnWeb er wel één is. SIRE laat eveneens toe wijzigingen in de personenbelasting te simuleren, maar is, zoals in de tekst reeds aangehaald, niet publiek beschikbaar.

we in FANTASI reeds rekening met de regionalisering van de personenbelasting in de vorm van ‘uitgebreide opcentiemen’, ook al kennen we de modaliteiten hiervan nog niet in detail.

FANTASI bestaat uit twee “modules”: een parametermodule en een rekenmodule. Dit kan later eventueel nog aangevuld worden met een analysemodule, maar in de huidige configuratie laat het model de analyse van de berekeningen volledig over aan de gebruiker. In de parametermodule kunnen een veelheid aan parameters met betrekking tot de berekening van de personenbelasting door de gebruiker gewijzigd worden. Er zijn eveneens een aantal switches voorzien waarmee bepaalde maatregelen in hun volledigheid kunnen worden “aangezet” of “afgezet” zonder daarvoor al de parameters voor de betrokken maatregel te moeten wijzigen. Het is deze module die dienst doet als gebruikersinterface. Het gaat om een tekstbestand (een Stata do-file) waarin de parameterwaarden kunnen worden gewijzigd.⁴

De rekenmodule bevat de eigenlijke berekeningen, d.w.z. de implementatie van de belastingwetgeving en rekenregels. In de huidige versie van FANTASI is de wetgeving gebaseerd op het aanslagjaar 2010 (inkomsten 2009). Het is tevens in de rekenmodule dat de mogelijkheid is ingebouwd de berekening van de personenbelasting te regionaliseren, afhankelijk van de waarde van de parameter die de keuze van de gebruiker hieromtrent weergeeft.

In wat volgt beschrijven we in sectie 2 eerst bondig de structuur en werking van het model. Sectie 3 gaat dan dieper in op de (relevante) fiscale wetgeving op basis van de parameterwaarden voor aanslagjaar 2010. We baseren ons hiervoor op het Fiscaal Memento dat jaarlijks wordt gepubliceerd door de Studie- en Documentatiedienst van de FOD Financiën.⁵ In sectie 4 geven we kort onze interpretatie wat betreft de fiscale autonomie voor de regio’s en meer bepaald de implementatie hiervan in de personenbelasting in de vorm van de ‘uitgebreide opcentiemen’, zoals overeen gekomen in het Vlinderakkoord eind 2011. We beschrijven hoe we deze regionalisering van de personenbelasting in het model hebben ingebouwd, zowel wat betreft de bijhorende parameters voor de regionale opcentiemen als deze m.b.t. de overdracht van de bevoegdheid inzake fiscale uitgaven. In sectie 5 bespreken we de data alsook de resultaten van de berekeningen door het model aan de hand van een validatie op zowel macro als op micro niveau. Sectie 6 besluit. In de Appendix hebben we een lijst opgenomen van alle parameters die in het model voorkomen en door de gebruiker kunnen worden gewijzigd.

Dit rapport heeft de uitdrukkelijke bedoeling van een technische achtergrond te geven bij de opbouw van FANTASI. In die zin komen in dit rapport geen resultaten voor van simulaties van mogelijke beleidsvarianten op de huidige personenbelasting.

2. STRUCTUUR EN WERKING VAN HET MODEL FANTASI

FANTASI is geprogrammeerd in Stata en bestaat in haar huidige vorm uit een aantal do-files die worden opgeroepen door een “run”-file (eveneens een do-file, genaamd FANTASI.do, die de

⁴ Een lijst van alle parameters is terug te vinden in de Appendix.

⁵ Het Fiscaal Memento is elektronisch beschikbaar op onderstaand webadres:
<http://www.docufin.fgov.be/intersalgnl/thema/publicaties/memento/memento.htm>.

andere do-files oproept). In de “run”-file staat eveneens het pad naar de dataset waarop het model is gebaseerd. Het model moet altijd worden aangeroepen via deze do-file. Er zijn tevens enkele ondersteunende ado-files die in een daartoe voorziene directory dienen te worden geplaatst zodat ze door Stata kunnen worden aangeroepen. Meestal is dit de directory “c:\ado\plus”. De ado-file die hoort bij het model is caltax.ado en kan best worden bewaard in een subfolder met de naam “c:\ado\plus\c”. Het is gebruikelijk, maar niet noodzakelijk, in Stata om alle ado-files die met eenzelfde letter beginnen te plaatsen in een folder met die beginletter als naam. Indien nog geen folder met de naam “c” bestaat binnen “c:\ado\plus” is het aan te raden die zelf te creëren.⁶ Een ado-file is een herbruikbare routine die niet enkel beperkt is tot het huidige model.

Voor de gebruiker is de belangrijkste do-file de parameter do-file—“FANTASI_parameter.do”—en we zullen hiernaar verwijzen als het ‘parameterbestand’ waarin de parameters van het rekenmodel kunnen worden aangepast. Het is aan te raden een kopie te maken van het origineel ten einde de parameters voor het default of baseline systeem te behouden. Dit parameterbestand is een eenvoudig tekstbestand waarin—in Stata-taal—“global macros” worden gedefinieerd en geïnitieerd die later in de berekeningen worden opgeroepen en gebruikt. Een screenshot van (een gedeelte van) het parameterbestand is terug te vinden in Figuur 1. Het doet in de huidige versie tevens dienst als gebruikersinterface. Let wel dat telkens de parameters worden veranderd men, na opslaan van de veranderingen, opnieuw naar “FANTASI.do” moet om het model correct te laten lopen.

Figuur 1 Voorbeeld van (een gedeelte van) het parameterbestand

```

106 // belastingvrije som (basis)
107 global baseallow=6430
108 global baseallowsurplus=260 // extra belastingvrije som voor belastbare inkomens onder 23900
109
110 // plafond op belastbaar inkomen voor het genieten van volledig verhoogd bedrag
111 // in andere gevallen: indien belastbaar inkomen gelegen tussen 23900 en 23900+260
112 // wordt het verhoogde bedrag (6690) veranderd met het verschil tussen belastbaar inkomen
113 // en 23900
114 global baseallowvrig=23900
115
116 // huwelijksquotient
117 global hquot_perc=0.3 // percentage voor overheveling beroepsinkosten tussen partners
118 global hquot_max=9280 // maximaal bedrag dat kan worden overgeheveld
119
120 // rates en brackets voor berekening forfaitaire beroepskosten
121 global kost_rates "0.287 0.10 0.05 0.03" // tarievenstructuur voor het berekenen van forfaitaire beroepskosten
122 global kost_brackets "5190 10310 17170" // berema's waarop de tarieven worden toegepast
123
124 global bedr=0.05 // kostenpercentage toegepast voor bedrijfsleiders
125 global meewerk=0.05 // kostenpercentage toegepast voor meewerkende echtgenoot
126 global uplin=3590 // maximaalbedrag van forfaitair aftrekbare beroepskosten
127
128 // rates en brackets berekening forfaitaire kosten auteursrechten
129 global kost_rates_auteur "0.50 0.25 0.0"
130 global kost_brackets_auteur "13840 27690"
131
132 // tarief van toepassing op auteursrechten
133 global t_auteur=0.15
134
135 // maximale vrijstelling terugbetaling woon-werk verkeer andere dan openbaar vervoer of vervoer georganiseerd door werkgever
136 global max_vrijst=350
137
138 // supplementen voor kinderen ten laste (kinderen met een handicap tellen voor twee)
139 global kind1=1370 // eerste kind
140 global kind2=2150 // tweede kind
141 global kind3=4360 // derde kind
142 global kind4=4870 // vierde kind
143 global kind5=4870 // voor elk kind vanaf vijfde kind
144 global chain3=510 // voor kinderen jonger dan drie waarvoor geen kosten van opvang worden aangegeven
145
146 // andere supplementen op de belastingvrije som
147 global handicap=1370 // supplement indien belastingplichtige mindervalide is
148 global dep65=2730 // verwanten ouder dan 65 en ten laste
149 global depander=1370 // anderen personen ten laste
150 global depechtg=1370 // echtgenoot ten laste
151 global dephandicap=1370 // supplement voor personen ten laste met een handicap
152
153 // supplement belastingvrije som voor alleenstaande met kinderen ten laste
154 global single=1370
155
156 // kadestreeal inkomen

```

⁶ Zoals in de tekst reeds aangehaald is het niet strikt noodzakelijk een dergelijke folder aan te maken, maar op deze manier blijft wel het overzicht behouden. Het bestand kan in principe in eender welke folder worden geplaatst, maar het moet wel binnen “c:\ado\” zijn.

Het parameterbestand bevat ook de mogelijkheid een output dataset te bewaren met een (vooraf bepaald) beperkt aantal variabelen. Een lijst van de variabelen die momenteel worden bewaard indien de gebruiker deze optie selecteert zijn terug te vinden in Tabel 1 op het einde van deze eerste sectie. Indien van deze optie geen gebruik wordt gemaakt zal na het beëindigen van de berekeningen in Stata de volledige dataset, inclusief tussentijdse variabelen, open blijven, maar niet bewaard. Analyses kunnen dan worden uitgevoerd op de volledige dataset, d.w.z. met zowel ingelezen als berekende variabelen. Het staat de gebruiker uiteraard vrij zelf een kopij van (een deel van) de resultaten te bewaren.

Ook zijn er een aantal “switches” voorzien voor het al of niet implementeren van enkele belastingverminderingen en –kredieten. Het gaat hier vooral om de meest voor de hand liggende verminderingen en kredieten die tevens behoren tot de grootste fiscale uitgavenposten evenals de fiscale uitgaven waarvoor de bevoegdheid zal worden overgedragen aan de regio’s. Voor de meeste van deze fiscale uitgaven kunnen eveneens de afzonderlijke parameters worden aangepast zonder de maatregel in haar geheel “af te zetten”. Het gebruik van dergelijke switches laat tevens toe de kost van bepaalde maatregelen te simuleren zoals verder zal blijken bij de bespreking van de validering van FANTASI.

De andere parameters hebben voornamelijk betrekking op de belastingberekening zelf en de regels en bedragen met betrekking tot afzonderlijke maatregelen (verminderingen, aftrekken, kredieten, enz.). Evidente voorbeelden hiervan zijn inkomensbarema’s en tarievenstructuur, zowel voor het federale niveau als voor de regio’s. Verder zijn er parameters voor de modellering/modulering van woonbonus, aftrek van giften, pensioensparen, forfaitaire beroepskosten, belastingvrije som, energiebesparende maatregelen, bouwsparen, vermindering voor vervangingsinkomens, maar ook de vermindering voor bezoldigingen van huisbedienden, aftrek van uitgaven voor onderhoud en restauratie van geklasseerde monumenten, enz. De parameters met betrekking tot specifieke maatregelen/fiscale uitgaven worden verder in de tekst opgesomd bij de bespreking van de fiscale wetgeving en rekenregels voor de desbetreffende maatregelen in sectie 3. Tevens is er een volledige lijst van parameters opgenomen in de Appendix.

De eigenlijke berekening van de te betalen belasting gebeurt in de do-file “FANTASI_calc.do” In dit bestand worden tevens inkomensvariabelen en andere tussentijdse variabelen aangemaakt die nodig zijn in de verdere berekeningen. Er is ook een luik dat de regionale belasting berekent op basis van regionale opcentiemen indien de gebruiker een dergelijke berekening gevraagd heeft via het parameterbestand. Voor een beschrijving van de implementatie van de regionalisering verwijzen we naar sectie 4. In principe moet er aan dit “FANTASI_calc.do” niets gewijzigd worden, tenzij er structurele veranderingen in de wetgeving zouden optreden of er gekozen wordt voor een simulatie die niet door wijzigingen in de parameters alleen kan worden gemodelleerd. In een dergelijk geval is het altijd aan te raden een kopij van het origineel te bewaren om latere inconsistenties te vermijden, zeker als het gaat om simulaties.

Als voorbeeld van dergelijke simulatie die een structurele verandering inhoudt denken we bijvoorbeeld aan het toepassen van het systeem van de aftrek enige en eigen woning, de zogenaamde woonbonus, voor alle eigenaars met een hypotheeklening. In het basismodel worden

verminderingen en kredieten berekend en toegepast indien de belastingplichtige voldoet aan de voorwaarden op basis van de codes ingevuld op de belastingaangifte. In het kader van de woonbonus is het niet mogelijk de fiscale behandeling van hypothecaire leningen afgesloten vóór 1 januari 2005 te vervangen door het systeem van de woonbonus voor leningen afgesloten na 1 januari 2005 door enkel de parameterwaarden te wijzigen. Hiervoor zouden wijzigingen nodig zijn in het programma zelf, namelijk in “FANTASI_calc.do”.

We wijzen er tenslotte op dat er voorlopig geen samenvattende output van de berekeningen werd voorgeprogrammeerd in het model. Na een run van het model blijven data en resultaten natuurlijk beschikbaar in Stata en kan de gebruiker, zoals hoger reeds opgemerkt, zelf zijn/haar eigen analyses maken.

Tabel 1 Variabelen die worden bewaard in de output dataset indien gewenst

Variabele	Omschrijving
NR	Volgnummer
WEIGHT	Extrapolatiecoëfficiënt
REGIO	1=Vlaanderen; 2=Wallonië; 3=Brussel
SEX	Geslacht van de belastingplichtige (hoofd van fiscaal gezin): 1=Man; 2=Vrouw
KOPPEL	1 indien fiscaal koppel; 0 anders
KIND	Aantal kinderen ten laste
ANDER	Aantal andere personen ten laste
BRUTOPROFB(E)	Bruto inkomen uit professionele activiteit van de belastingplichtige (B) en diens echtgenoot (BE)
BRUTOVERVB(E)	Bruto vervangingsinkomen van de belastingplichtige (B) en diens echtgenoot (BE)
BEWBERKOSTB(E)	Aangegeven werkelijke en bewezen beroepskosten van de belastingplichtige (B) en diens echtgenoot (BE)
BRUTONROER	Bruto onroerende inkomsten van de fiscale eenheid
BRUTROER	Bruto roerende inkomsten van de fiscale eenheid
BRUTDIV	Bruto diverse inkomsten van de fiscale eenheid
BRUTONDUITK	Bruto onderhoudsuitkeringen van de fiscale eenheid
DUMMYPENSSPB(E)	Belastingplichtige (B) of diens echtgenoot (BE) doet aan pensioensparen: 1=ja; 0=neen
DUMMYHYP	Fiscale eenheid heeft hypothecaire lening: 1=ja; 0=neen
DUMMYRENTE	Fiscale eenheid geeft interestaflossing aan: 1=ja; 0=neen
DUMMYWOONB	Fiscale eenheid maakt gebruik van aftrek enige en eigen woning (woonbonus): 1=ja; 0=neen
DUMMYGIFT	Fiscale eenheid geeft uitgaven voor giften aan: 1=ja; 0=neen
RIG	Gezamenlijk netto belastbaar inkomen
RID	Afzonderlijk netto belastbaar inkomen
RIGRID	Totaal netto belastbaar inkomen
FEDTAX	Federaal gedeelte personenbelasting (in geval van regionalisering)
REGTAX	Gewestelijk gedeelte personenbelasting (in geval van regionalisering)
JOBKORTING	Bedrag van de jobkorting (indien toegekend)
TAX	Totale belasting

3. FISCALE WETGEVING

In deze sectie bespreken we kort de fiscale wetgeving. De structuur, zoals hoger reeds vermeld, is gebaseerd op het Fiscaal Memento, jaarlijks gepubliceerd door de studie- en documentatiedienst van de FOD Financiën. Bij de bespreking van de verschillende onderdelen en regels van de wetgeving zullen we tevens de belangrijkste parameters en hun default waarden vermelden die

betrekking hebben op dat onderdeel. Tevens geven we aan welke bevoegdheden zullen worden overgedragen aan de regio's.

3.1 *Onroerende inkomsten*

Onroerende inkomsten zijn belastbaar en worden bij het belastbare inkomen opgeteld. Interesten van leningen zijn aftrekbaar in zoverre het gaat om leningen die zijn aangegaan voor het verwerven van onroerende goederen. De aftrek is beperkt tot de belastbare onroerende inkomsten. Er is dus geen verdere interestaftrek meer mogelijk. Indien de onroerende inkomsten ontoereikend zijn, mag de rest in mindering worden gebracht van de onroerende inkomsten van de echtgeno(o)t(e) zonder deze echter te overtreffen, d.w.z. de totale onroerende inkomsten kunnen niet negatief zijn.

Interestbetalingen van leningen die zijn aangegaan na 1 januari 2005 voor het verwerven van de enige en eigen woning zijn echter niet langer aftrekbaar van de onroerende inkomsten. Voor deze 'recente' leningen is er een nieuwe fiscale behandeling in de plaats gekomen waarbij een vast bedrag aftrekbaar is van het belastbaar inkomen. Het gaat hier om de "aftrek voor eigen en enige woning" (woonbonus) en betreft een vast bedrag dat zowel interestbetalingen als kapitaalaflossingen omvat en niet beperkt is tot de onroerende inkomsten. Het systeem van de woonbonus treedt in de plaats van de combinatie interestaftrek/bouwsparen die nog geldt voor hypotheekleningen die zijn aangegaan vóór 1 januari 2005. Op bouwsparen en woonbonus en de in FANTASI opgenomen parameters daaromtrent wordt meer uitgebreid ingegaan in sectie 3.5.1.

De voornaamste bron van onroerende inkomsten, althans wat betreft de eigen woning, is het kadastraal inkomen. Daar het gaat om een onroerend inkomen is het kadastraal inkomen in principe belastbaar en dient het te worden bijgeteld bij het globaal belastbaar inkomen. Maar er gelden aftrekken op het kadastraal inkomen waardoor het in de praktijk slechts zelden effectief zal worden belast. Zo is er de "forfaitaire aftrek op het kadastraal inkomen van het woonhuis", niet te verwarren met de hierboven aangehaalde 'woonbonus'. Deze forfaitaire aftrek op het kadastraal inkomen bedraagt €4640 per persoon en wordt verhoogd met €390 per kind ten laste en eveneens €390 voor elke andere persoon ten laste, maar is beperkt tot het bedrag van het belastbaar kadastraal inkomen. Deze aftrek wordt en blijft bepaald en toegekend op het federale niveau. Het is een aftrek die van toepassing is voor alle eigenaars die een kadastraal inkomen aangeven en dus niet enkel beperkt tot eigenaars die nog een lening moeten afbetalen (een voorwaarde die bijvoorbeeld wel moet voldaan zijn om van de woonbonus te kunnen genieten).

Voor belastingplichtigen die, ten gevolge van een lening, interestbetalingen kunnen aftrekken van hun onroerend inkomen, wordt de "forfaitaire aftrek op het kadastraal inkomen van het woonhuis" slechts toegepast indien er nog belastbaar kadastraal inkomen overblijft na de aftrek van betaalde interesten. Belastingplichtigen die een lening zijn aangegaan na 1 januari 2005 en gebruik maken van het systeem van de woonbonus, hoeven het kadastraal inkomen voor hun enige en eigen woning niet aan te geven. Het bedrag van de woonbonus is zoals hoger reeds aangehaald immers aftrekbaar van de globaal belastbare inkomsten en is dus niet beperkt tot de onroerende inkomsten.

De bedragen met betrekking tot woonbonus, forfaitaire aftrek op het kadastraal inkomen, alsook de maximaal af te trekken bedragen met betrekking tot kapitaalaflossingen en premies van

levensverzekeringen, zijn opgenomen als parameters in het model. Ook de indexatiecoëfficiënt die van toepassing is op het kadastraal inkomen kan door de gebruiker worden gewijzigd.

Tabel 2 Parameters met betrekking tot onroerende inkomsten

Parameternaam	Parameterwaarde	Omschrijving
ki	1.5461	Indexatiecoëfficiënt kadastraal inkomen
woningaftrek	€4640	Basisbedrag per persoon van de forfaitaire aftrek van het kadastraal inkomen
suppwoonaftrek1	€390	Supplement forfaitaire aftrek voor elk kind ten laste
suppwoonaftrek2	€390	Supplement forfaitaire aftrek voor elke andere persoon ten laste

3.2 Roerende inkomsten

Wat betreft de roerende inkomsten zijn er inkomsten die verplicht aan te geven zijn en inkomsten waarvoor aangifte niet verplicht is.

Onder de verplicht aan te geven inkomsten vallen onder andere:

- Inkomsten van buitenlandse oorsprong die rechtstreeks in het buitenland zijn geïnd,
- Inkomsten uit gewone spaarboekjes alsmede inkomsten van kapitalen die worden aangewend in coöperatieve vennootschappen of in vennootschappen met een sociaal oogmerk die zijn vrijgesteld van roerende voorheffing, maar die wel zijn onderworpen aan de personenbelasting,
- Overinge inkomsten die niet onderhevig zijn aan de roerende voorheffing, zoals inkomsten die begrepen zijn in lijfrenten of tijdelijke renten, opbrengsten van verhuring, verpachting, gebruik of concessie van alle roerende goederen en inkomsten uit hypothecaire schuldvorderingen op in België gelegen onroerende goederen.

Niet belastbare roerende inkomsten zijn:

- Eerste schijf van €1730 inkomsten per gezin uit gewone spaarboekjes,
- Eerste schijf van €170 per gezin van inkomsten uit kapitalen aangewend in door de Nationale Raad van de Coöperatie erkende coöperatieve vennootschappen of in vennootschappen met een sociaal oogmerk.

Roerende inkomsten zijn belastbaar ten belope van hun brutobedrag, d.w.z. vóór inhouding van de roerende voorheffing en vóór aftrek van innings- en bewaringskosten.

In principe zijn roerende inkomsten afzonderlijk belastbaar aan een tarief afhankelijk van de aard van de inkomsten (in de praktijk ofwel 15% ofwel 25%). Ze worden geglobaliseerd—samengeteld met de andere belastbare inkomsten—en overeenkomstig belast indien dit voordeliger is voor de belastingplichtige.

De parameters met betrekking tot roerende inkomsten zijn opgesomd in Tabel 3. Wenst men bijvoorbeeld een eenvormig tarief voor alle roerende inkomsten dan ienen de drie parameters op hetzelfde tarief te worden gezet. Globalisatie wordt door FANTASI automatisch toegepast indien dit voordeliger zou zijn voor de belastingplichtige.

Tabel 3 Parameters met betrekking tot roerende inkomsten

Parameternaam	Parameterwaarde	Omschrijving
roer25	0.25	tarief momenteel van toepassing op roerende inkomsten die vallen in de categorie van inkomsten belastbaar aan 25%
roer15	0.15	tarief momenteel van toepassing op roerende inkomsten die vallen in de categorie van inkomsten belastbaar aan 15%
roer10	0.10	tarief momenteel van toepassing op roerende inkomsten die vallen in de categorie van inkomsten belastbaar aan 10%

3.3 Diverse inkomsten

Met diverse inkomsten worden inkomsten bedoeld die zijn verkregen buiten de gewone uitoefening van een beroepswerkzaamheid. Uitgezonderd de lopende onderhoudsuitkeringen (en dus niet de achterstallige) worden de diverse inkomsten afzonderlijk belast. Ook hier wordt globalisatie toegepast indien dit voordeliger zou zijn voor de belastingplichtige.

Voor de diverse inkomsten zijn er momenteel geen parameters voorzien die door de gebruiker kunnen worden aangepast.⁷

3.4 Beroepsinkomsten

In de beroepsinkomsten worden er zes categorieën onderscheiden:

- Bezoldigingen van werknemers,
- Bezoldigingen van bedrijfsleiders,
- Landbouw-, handels-, en nijverheidswinsten,
- Baten van vrije beroepen,
- Winsten en baten in verband met een voorheen uitgeoefende beroepswerkzaamheid,
- Vervangingsinkomsten: pensioenen, brugpensioenen, werkloosheidsuitkeringen, ziekte- en invaliditeitsuitkeringen, enz.

Het netto belastbaar bedrag van de beroepsinkomsten wordt bepaald in zes stappen, startend van het bruto of primair beroepsinkomen:

- Aftrek sociale zekerheidsbijdragen,
- Aftrek werkelijke of forfaitaire beroepskosten,
- Vrijstellingen van economische aard. Het gaat hier ondermeer om fiscale maatregelen ter bevordering van investeringen en/of tewerkstelling,
- Verrekening van eventuele verliezen,
- Toekenning van het gedeelte “meewerkende echtgenoot” en van het huwelijksquotiënt,
- Compensatie van verliezen tussen echtgenoten.

⁷ Alle afzonderlijk belastbare inkomsten—ook beroepsinkomsten—worden momenteel gegroepeerd per aanslagtarief. Zo worden bijvoorbeeld al de inkomsten die worden belast aan 15% samengenomen, alsook degene die worden belast aan 33%, 10%, 16.5%, enz.

Opzeggingsvergoedingen, achterstallen en vervroegde vakantiegeden zijn begrepen in de looninkomsten, maar worden in principe afzonderlijk belast tenzij globalisering voordeliger is voor de belastingplichtige.

Sommige sociale uitkeringen zijn vrijgesteld van personenbelasting. Ze worden met andere woorden niet opgenomen in het globaal belastbaar inkomen. Het gaat om:

- Leefloon,
- Wettelijke kinderbijslagen,
- Kraamgeld en wettelijke adoptiepremies,
- Ten laste van de Schatkist en in uitvoering van de sociale wetgeving aan gehandicapten toegekende uitkeringen,
- Oorlogspensioenen,
- Renten toegekend wegens een arbeidsongeval of een beroepsziekte aan een persoon die geen beroepsinkomsten derft.

3.4.1 Beroepskosten

Indien geen werkelijke kosten worden aangegeven zal de fiscus een forfaitaire kost berekenen en deze aftrekken van de bruto beroepsinkomsten verminderd met de sociale zekerheidsbijdragen. Voor bedrijfsleiders wordt een percentage van 5% toegepast op de berekeningsbasis met een maximum van €3590. Dezelfde regels zijn van toepassing op de bezoldigingen van de meewerkende echtgenoot. De forfaitaire kosten van werknemers en vrije beroepen zijn eveneens beperkt tot maximum €3590. Ze worden echter berekend op basis van een “degressief” schema als volgt:

Tabel 4 tariefstructuur voor het bepalen van de forfaitaire beroepskosten van werknemers en vrije beroepen

Bruto beroepsinkomen in euro per jaar (excl. sociale bijdragen)	Tarief voor het bepalen van de forfaitaire beroepskosten
<=5190	28.7%
>5190 en <=10310	10%
>10310 en <=17170	5%
>17170	3%

De parameters met betrekking tot de beroepskosten zijn mee opgenomen in Tabel 5, waar we alle parameters i.v.m. de beroepsinkomsten samenbrengen. Er wordt verder een onderscheid gemaakt voor beroepskosten van auteurs waarvoor de berekeningsparameters verschillend zijn van die van andere beroeps categorieën.

3.4.2 Economische vrijstellingen

Na aftrek van de kosten kunnen de winsten nog verder worden verminderd met volgende fiscale maatregelen ter bevordering van de investeringen en de werkgelegenheid:

- Vrijstelling voor bijkomend personeel tewerkgesteld als diensthoofd van de afdelingen “uitvoer” en “integrale kwaliteitszorg”,

- Vrijstelling voor bijkomend personeel in KMO's,
- Investeringsaftrek.

De bedragen van de aftrekken worden door de belastingplichtige zelf berekend en vermeld op de belastingaangifte.

3.4.3 Verrekening van verliezen

Verliezen van het belastbaar tijdperk worden aangerekend op de inkomsten van hetzelfde aanslagjaar uit andere beroepswerkzaamheden als die er zijn. Verliezen van voorgaande aanslagjaren en die niet in het desbetreffende jaar in mindering konden worden gebracht, worden aangerekend, zonder tijdslimiet, op de positieve resultaten in de volgende aanslagjaren.

3.4.4 Toekenning gedeelte "meewerkende echtgenoot" en huwelijksquotiënt

Toekenning meewerkende echtgenoot

Een voorwaarde voor de toekenning aan de meewerkende echtgenoot is dat die echtgenoot ook daadwerkelijk de belastingplichtige in diens werkzaamheden heeft bijgestaan. Bovendien mag de echtgenoot niet zelf beroepsinkomsten genieten die €12040 overschrijden. Het toegekende gedeelte vormt voor de ontvanger een inkomen uit een zelfstandige activiteit waarop nog eventueel aanzuiverbare verliezen die niet van andere inkomsten konden worden afgetrokken mogen worden aangerekend. Het bedrag wordt door de belastingplichtige zelf aangegeven.

Huwelijksquotiënt

Indien het beroepsinkomen van één van de echtgenoten niet meer bedraagt dan 30% van de totale netto beroepsinkomsten kan een gedeelte van de inkomsten van de echtgenoot met het hoogste inkomen worden overgedragen aan de echtgenoot met het laagste inkomen. Het dan toegekende deel bedraagt 30% van het totaal netto beroepsinkomen, verminderd met de eigen inkomsten van de begunstigde echtgenoot. Het alzo overgedragen bedrag mag echter niet meer bedragen dan €9280. De echtgenoot die het huwelijksquotiënt ontvangt kan daarvan nog eventueel aanzuiverbare verliezen aftrekken. De parameters met betrekking tot toekenning van het huwelijksquotiënt zijn eveneens opgenomen in Tabel 5.

3.4.5 Compensatie van verliezen tussen echtgenoten

Indien de beroepsinkomsten van één van de echtgenoten negatief zijn, mag dit verlies in mindering worden gebracht van de inkomsten van de andere echtgenoot, na toepassing van diens eigen aftrekken. Het overgedragen verlies mag bovendien niet groter zijn dan het inkomen waarop het wordt aangerekend.

Tabel 5 Parameters met betrekking tot de beroepsinkomsten

Parameternaam	Parameterwaarde	Omschrijving
kost_rates	“0.287 0.10 0.05 0.03”	Tarieven voor het berekenen van forfaitaire beroepskosten voor werknemers en vrije beroepen
kost_brackets	“5190 10310 17170”	Barema’s waarop de bovenvermelde tariefstructuur wordt toegepast
kost_rates_auteurs	"0.50 0.25 0.0"	tarievenstructuur voor het berekenen van forfaitaire beroepskosten voor auteurs
kost_brackets_auteurs	"13840 27690"	barema's waarop de tarieven worden toegepast voor auteurs
bedr	0.05	Percentage voor het berekenen van de forfaitaire beroepskosten van bedrijfsleiders
meewerk	0.05	Percentage voor het berekenen van de forfaitaire beroepskosten van “meewerkende echtgenoot”
uplim	€3590	Maximale bedrag van de forfaitair aftrekbare beroepskosten
hquot_perc	0.30	Percentage van het huwelijksquotiënt
hquot_max	€9280	Maximale bedrag dat kan worden overgedragen als “huwelijksquotiënt”

Tot slot van deze sectie schetsen we in Tabel 6 nog kort de inkomensconcepten en -begrippen die tot hiertoe reeds werden besproken en hoe zij gerelateerd zijn tot inkomensconcepten die in latere secties nog zullen terugkomen, zoals globaal belastbaar inkomen en netto inkomsten. We beperken ons tot de gezamenlijk belastbare inkomens, i.e. de inkomens die allemaal worden samengeteld en onderworpen aan het (progressieve) barema. Hiertegenover staan nog de afzonderlijk belastbare inkomens die kunnen worden ingedeeld in verschillende groepen al naargelang het tarief waartegen zij worden belast.⁸

⁸ Althans zo gebeurt het momenteel in FANTASI. Uiteraard zou men ze ook kunnen opdelen naar oorsprong (vb. afzonderlijk belastbare beroepsinkomsten, onroerende inkomsten, enz.), maar ze moeten ultiem toch worden opgesplitst al naargelang het tarief om de uiteindelijke belasting te berekenen en er zijn wat dat betreft, met uitzondering van de roerende inkomsten, ook geen parameters voorzien.

Tabel 6 Inkomensconcepten en -begrippen binnen FANTASI

Bruto gezamenlijk belastbare beroepsinkomens
+ Bruto gezamenlijk belastbare onroerende inkomsten
+ Bruto gezamenlijk belastbare roerende inkomsten
+ Bruto gezamenlijk belastbare diverse inkomsten (inclusief onderhoudsuitkeringen)
+ Bruto gezamenlijk belastbare vervangingsinkomens
= Bruto gezamenlijk belastbaar inkomen
- Aftrekbare kosten (vooral beroepskosten)
- Verliezen
= netto inkomsten
- aftrekbare bestedingen (giften, woonbonus, interestaftrek, ...)
= globaal belastbaar inkomen

3.5 *Uitgaven die recht geven op een belastingvoordeel*

Voor het aanslagjaar 2010 (inkomsten 2009) kunnen er vier categorieën uitgaven worden onderscheiden die recht geven op een belastingvoordeel:

- Aftrekken die betrekking hebben op lange termijnsparen en op onroerende investeringen,
- Aftrekken in verband met milieu,
- Andere uitgaven die recht geven op belastingvoordelen op federaal niveau,
- Gewestelijke belastingvoordelen.

Verder kan het desbetreffende voordeel vier vormen aannemen:

- Een aftrek op het totaalbedrag van de netto inkomsten,
- Een belastingvermindering tegen de “bijzondere gemiddelde aanslagvoet”⁹,
- Een belastingvermindering tegen de marginale aanslagvoet,
- Een belastingkrediet dat wordt afgetrokken van de “hoofdsom”, d.w.z. de belasting verschuldigd op het totaal van het globaal en het afzonderlijk belastbaar inkomen, na aftrek van de vrijgestelde gedeelten en van alle andere eventuele belastingverminderingen.

⁹ De “bijzondere gemiddelde aanslagvoet” wordt berekend voor elk van de echtgenoten afzonderlijk. Hij wordt bekomen door de basisbelasting, d.w.z. belasting volgens barema, te verminderen met de belasting op de belastingvrije som en dit te delen door het globaal belastbaar inkomen van de echtgenoot in kwestie. De aldus bekomen aanslagvoet mag niet minder dan 30% en niet meer dan 40% bedragen.

3.5.1 Lange termijnsparen en onroerende investeringen

Onder deze hoofding vallen volgende uitgaven:

- Terugbetalingen van kapitaal van hypothecaire leningen en interestbetalingen,
- Persoonlijke bijdragen aan groepsverzekeringen,
- Individuele levensverzekeringspremies,
- Stortingen in het kader van pensioensparen.

In de hypothecaire leningen wordt er een onderscheid gemaakt tussen leningen die zijn aangegaan na 1 januari 2005 en leningen die zijn afgesloten vóór die datum. Voor leningen vanaf 1 januari 2005 geldt de “aftrek voor enige en eigen woning” die zowel kapitaalaflossingen als interestbetalingen dekt, ook wel “woonbonus” genoemd. In de categorie leningen die zijn aangegaan voor 1 januari 2005 wordt er eveneens een onderscheid gemaakt al naargelang de datum van afsluiting van de lening. Maar hier betreft het veeleer een onderscheid in de bedragen die kunnen/mogen worden aangegeven veeleer dan in de berekening van het belastingvoordeel. Voor meer informatie verwijzen we naar het Fiscaal Memento.

Aftrek enige en eigen woning (woonbonus)

Om in aanmerking te komen voor de aftrek enige en eigen woning mag de belastingplichtige geen ander onroerend goed bezitten (andere dan verkregen via erfenis of onder het stelsel van het vruchtgebruik). Zoals gezegd dekt de aftrek de terugbetaling van de interesten en het kapitaal of de levensverzekeringspremies dienend ter wedersamenstelling van de lening, alsook de premies van de schuldsaldoverzekering.

Het bedrag wordt afgetrokken van de netto inkomsten, d.w.z. bruto inkomsten verminderd met aftrekbare kosten (beroepskosten, verliezen, enz.). De maximumlimiet bestaat uit een basisbedrag en verhogingen. Het basisbedrag voor het aanslagjaar 2010 bedraagt €2080 per belastingplichtige en wordt gedurende de eerste 10 jaar van het contract verhoogd met €690. Verder is er nog een verhoging van €70 voor belastingplichtigen die op 1 januari van het jaar volgend op het jaar van afsluiting van het contract minstens drie kinderen ten laste hebben of hadden. De verhogingen komen definitief te vervallen en enkel het basisbedrag blijft aftrekbaar indien de belastingplichtige eigenaar, bezitter, erfpachter, opstalhouder of vruchtgebruiker wordt van een tweede woning.

Zoals hoger reeds vermeld brengt de aftrek voor enige en eigen woning met zich mee dat het kadastraal inkomen van de eigen woning wordt vrijgesteld. Bovendien vervalt de verrekening van de onroerende voorheffing ten belope van 12.5% van het kadastraal inkomen en kan er ook geen gebruik worden gemaakt van de bijkomende aftrek van hypothecaire interesten.¹⁰ Iedere

¹⁰ Als er nog belastbaar kadastraal inkomen overblijft na intrestaftrek en/of forfaitaire aftrek van het kadastraal inkomen, kan een gedeelte van de betaalde onroerende voorheffing worden verrekend met de uiteindelijk verschuldigde belasting. Het in mindering te brengen bedrag mag niet meer bedragen dan 12.5% van het nog belastbare gedeelte van het kadastraal inkomen.

andere aftrek van interesten, alsook de belastingvermindering voor de terugbetaling van het kapitaal van de lening of van de levensverzekeringspremies komt eveneens te vervallen.

De aftrek “enige en eigen woning” zal worden overgedragen aan de regio’s. In FANTASI hebben we daarom de switch voor het al of niet toekennen van deze aftrek reeds gedifferentieerd per regio, wat toelaat de aftrek aan of af te zetten per regio. In de huidige versie van het model is de standaard configuratie dat de woonbonus een belastingvermindering inhoudt aan één enkel tarief van 45% zoals geldt voor inkomens van 2012, veeleer dan een inkomensaftrek aan het marginale tarief en die een (grote) invloed heeft op het bepalen van de regionale belastbare basis. De optie om het systeem 2010 te behouden, nl. een aftrek van de netto inkomsten, blijft uiteraard mogelijk.

Levensverzekeringspremies

Het gaat om levensverzekeringspremies die niet in aanmerking komen voor aftrek enige en eigen woning.

Het voor de berekening van de belastingvermindering in aanmerking te nemen bedrag wordt per echtgenoot beperkt tot (zie ook Tabel 2):

- 15% van de eerste schijf van €1730 van de beroepsinkomsten en 6% daarboven,
- met een maximum van €2080.

Levensverzekeringspremies geven in principe recht op de belastingvermindering voor het lange termijnsparen tegen de “bijzondere gemiddelde aanslagvoet”. Ze kunnen echter recht geven op de verhoogde belastingvermindering voor het bouwsparen, die tegen de marginale aanslagvoet wordt toegekend, indien aan volgende voorwaarden wordt voldaan:

- De levensverzekering dient uitsluitend voor het wedersamenstellen of het waarborgen van een hypothecaire lening,
- De lening is aangegaan om het woonhuis van de belastingplichtige te bouwen, te verwerven of te verbouwen,
- Op het ogenblik waarop de lening wordt aangegaan was deze woning de enige woning van de belastingplichtige.

De verhoogde vermindering voor het bouwsparen betreft dus enkel nog leningen die zijn aangegaan vóór 1 januari 2005.

De verminderingen die vallen onder het systeem van het lange termijnsparen blijven bepaald en toegekend op het federale niveau.

Terugbetaling van hypothecaire leningen (bouwsparen)

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen leningen afgesloten vanaf 1 januari 1989 en leningen afgesloten daarvoor. Voor leningen die zijn afgesloten na 1 januari 1989 en vóór 1 januari 2005, geven de terugbetaling van het kapitaal van hypothecaire leningen recht op een belastingvermindering voor bouwsparen. Er wordt slechts rekening gehouden met een eerste schijf van de lening afhankelijk van het jaar waarin de lening werd afgesloten en eventueel

verhoogd met 5%, 10%, 20%, of 30% al naargelang de belastingplichtige één, twee, drie, of meer dan drie kinderen ten laste had op 1 januari van het jaar volgend op het jaar waarin de lening werd afgesloten. Het is aan de belastingplichtige om zelf de betaalde kapitaalaflossingen aan deze schijf aan te passen, d.w.z. basisbedrag van de lening die recht geeft op belastingvermindering gedeeld door het eigenlijke bedrag van de lening en deze breuk vermenigvuldigen met het bedrag van de kapitaalaflossing.

De basisbedragen worden vermeld in de onderstaande tabel. Deze bedragen en de overeenkomstige aanpassing van de in de belastingaangifte te vermelden bedragen gelden dus ook voor de levensverzekeringspremies hierboven beschreven.

Tabel 7 Basisbedrag van de hypothecaire lening dat recht geeft op de belastingvermindering voor het bouwsparen

Jaar waarin de lening werd afgesloten	Basisbedrag in euro
1989	49578.70
1990	51115.64
1991	52875.69
1992 tot 1998	54536.58
1999	55057.15
2000	55652.10
2001	57570.00
2002	58990.00
2003	59960.00
2004	60910.00

Voor contracten afgesloten vóór 1 januari 1989 blijft het geleende bedrag dat recht geeft op een belastingvermindering verschillend al naargelang het gaat om een sociale, middelgrote, of grote woning:

- Voor sociale woning komt het totale bedrag van de lening in aanmerking voor belastingvermindering,
- Voor grote woningen wordt de belastingvermindering geweigerd,
- Voor middelgrote woningen is het bedrag dat recht geeft op een belastingvermindering beperkt tot:
 - o Een eerste schijf van €49578,70 voor contracten gesloten na 30 april 1986 voor het bouwen of in nieuwe staat verwerven van een woning,
 - o De eerste schijf van €9915.74 in de andere gevallen.

Het bouwsparen is een belastingvermindering die wordt overgedragen aan de regio's. In FANTASI hebben we de switch voor het al of niet 'aanzetten' van deze vermindering dan ook gedifferentieerd per regio. Het is bijvoorbeeld mogelijk de vermindering toe te kennen voor de belastingplichtigen in een bepaalde regio maar niet in een andere.

Interesten van hypothecaire leningen

Ook hier geldt dat het enkel gaat om interesten van leningen die niet in aanmerking komen voor de aftrek enige en eigen woning.

In eerste instantie is de interestaftrek beperkt tot het bedrag van de onroerende inkomsten zoals besproken in sectie 3.1. Het eventueel overblijvende interestbedrag kan aanleiding geven tot een bijkomende aftrek indien de lening werd aangegaan om een nieuwbouw of om belangrijke renovatiewerken te financieren. De bijkomende aftrek gebeurt op de totale netto inkomsten. De gewone interestaftrek betreft een aftrek die zal blijven worden bepaald en toegekend op het federale niveau.

De bijkomende interestaftrek wordt op een gelijkaardige manier bepaald als de aftrek voor het bouwsparen. Er wordt met andere woorden slechts een beperkt gedeelte van het resterende bedrag in aanmerking genomen en dit in verhouding tot de basisbedragen vermeld in Tabel 7. Voor bouwwerken gelden de volledige basisbedragen, voor renovatiewerken worden de basisbedragen gehalveerd. Ook hier wordt het basisbedrag verhoogd met 5%, 10%, 20%, of 30% al naargelang het aantal kinderen ten laste op 1 januari van het jaar volgend op het jaar waarin de lening werd afgesloten.

Op de aldus beperkte aftrek wordt een degressief percentage toegepast dat de effectieve bijkomende interestaftrek als volgt bepaalt:

Tabel 8 Percentage van toepassing op bijkomende interestaftrek om effectief af te trekken bedrag te bepalen, afhankelijk van reeds verlopen tijd van de lening

Van het eerste tot het vijfde jaar	80%
Voor het zesde jaar	70%
Voor het zevende jaar	60%
Voor het achtste jaar	50%
Voor het negende jaar	40%
Voor het tiende jaar	30%
Voor het elfde jaar	20%
Voor het twaalfde jaar	10%

De aftrek wordt evenredig verrekend op de inkomsten van elke echtgenoot. De bijkomende interestaftrek is bovendien een aftrek die in de toekomst zal worden overgedragen aan de regio's en waarvoor in het model een switch is voorzien in het parameterbestand en dit per regio. Het laat de gebruiker toe de aftrek al of niet toe te kennen of blijven toekennen in de toekomst.

Pensioensparen

Het totale bedrag dat in aanmerking komt voor de belastingvermindering voor het pensioensparen is beperkt tot €870 per belastingplichtige. De uiteindelijke belastingvermindering wordt berekend tegen de “bijzondere gemiddelde aanslagvoet”.

De vermindering voor het pensioensparen is een bevoegdheid die federaal blijft.

Groepsverzekeringen en pensioenfondsen

De werknemersbijdragen aan dit soort verzekeringsplannen geven recht, onder bepaalde voorwaarden, op een belastingvermindering tegen de “bijzondere gemiddelde aanslagvoet”.

Het betreft hier een federale materie.

Aankoop aandelen van de werkgever

De bedragen besteed aan de aankoop van aandelen van de werkgever komen in aanmerking voor belastingvermindering tegen eveneens de “bijzondere gemiddelde aanslagvoet” indien aan alle wettelijke voorwaarden hiertoe is voldaan. Het bedrag dat recht geeft op belastingvermindering is beperkt tot €690 per echtgenoot en kan niet worden gecumuleerd met de belastingvermindering voor het pensioensparen.

Ook deze vermindering blijft federale bevoegdheid.

Uitgaven voor vernieuwing in “zones voor positief grootstedelijk beleid”

De uitgaven die in aanmerking worden genomen hebben betrekking op diensten geleverd door een geregistreerd aannemer en met het oog op de verbouwing, vernieuwing, verbetering, herstelling, of onderhoud van een woning die de enige woning is van de belastingplichtige op het ogenblik van de aanvang van de werken. Bovendien gelden verder volgende voorwaarden:

- De woning is ten minste sedert 15 jaar in gebruik,
- De totale kostprijs van de werken moet minstens €3460 bedragen,
- De woning moet gelegen zijn in een zone voor positief grootstedelijk beleid.

De belastingvermindering is gelijk aan 15% van de werkelijk gedane uitgaven maar mag per woning niet meer bedragen dan €690.

Deze uitgaven betreffen een materie die zal worden overgedragen aan de regio's. Er is per regio een switch voorzien in het parameterbestand die toelaat de vermindering al of niet toe te kennen.

Uitgaven voor onderhoud en restauratie van geklasseerde monumenten

De uitgaven gedaan door de eigenaar voor het onderhoud of de restauratie van monumenten die voor het publiek toegankelijk zijn en die niet worden verhuurd, zijn aftrekbaar tot 50% van de niet door subsidies gedekte uitgaven met een maximum van €34610. De aftrek gebeurt op de globale netto inkomsten.

Het betreft ook hier een inkomensaf trek die geregionaliseerd wordt en waarvoor een switch voorzien is in het parameterbestand, per regio, voor het al of niet (blijven) toekennen van deze aftrek.

Uitgaven ter beveiliging van woningen tegen brand en inbraak

De werken moeten worden uitgevoerd door een geregistreerd aannemer. De belastingvermindering is gelijk aan 50% van de uitgaven en is gelimiteerd tot €690. Ze kan niet worden gecumuleerd met volgende verminderings:

- Aftrek voor restauratie van geklasseerde gebouwen,
- Belastingvermindering voor energiebesparende uitgaven (zie verder),
- Belastingvermindering voor renovatie van woningen gelegen in een zone voor positief grootstedelijk beleid,
- Belastingvermindering voor renovatie van tegen een redelijk huurprijs in huur gegeven woningen (zie verder).

Uitgaven voor beveiliging tegen brand en diefstal worden eveneens overgedragen aan de regio's, dus ook hier een gedifferentieerde switch per regio voor het al of niet toekennen van deze belastingvermindering.

Uitgaven gedaan voor vernieuwing van tegen een redelijke huurprijs in huur gegeven woningen

Het betreft uitgaven die in het belastbare tijdperk werkelijk zijn betaald voor de vernieuwing van een dergelijke woning door de eigenaar-verhuurder. Het gebouw moet worden verhuurd voor ten minste 3 jaar via een sociaal verhuurkantoor. Bovendien gelden nog de volgende voorwaarden:

- De woning is sedert ten minste 15 jaar in gebruik,
- De totale kostprijs van de werken, inclusief BTW, bedraagt ten minste €10380,
- De werken worden uitgevoerd door een geregistreerd aannemer.

De belastingvermindering wordt toegekend voor een periode van 9 belastbare tijdperken, tegen 5% van de werkelijk gedane kosten in elk van de belastbare tijdperken met een maximum van €1040 voor aanslagjaar 2010 (geïndexeerd bedrag van €750). Wat betreft cumul met andere belastingvoordelen gelden dezelfde beperkingen als voor de uitgaven ter beveiliging van woningen tegen brand en inbraak.

Ook hier gaat het om een geregionaliseerde materie en is er een switch voorzien per regio die het mogelijk maakt deze vermindering al of niet aan te zetten voor de desbetreffende regio.

3.5.2 Milieu

In deze subsectie bespreken we de belangrijkste uitgaven met betrekking tot 'milieu' die recht geven op een belastingvoordeel.

Uitgaven voor werkzaamheden verricht met het oog op energiebesparing

Dit voordeel wordt toegekend in de vorm van een belastingvermindering waarvan het tarief 40% bedraagt. De werkzaamheden moeten worden uitgevoerd door een geregistreerd aannemer. Het gaat onder andere om:

- Het onderhoud van stookketels en de vervanging van oude stookketels,

- Waterverwarming door middel van zonne-energie,
- Plaatsen van zonnepanelen en van andere uitrustingen voor geothermische energie opwekking,
- Plaatsing van dubbele beglazing,
- Isolatie van daken, muren en vloeren,
- Plaatsing van thermostatische kranen of kamerthermostaten met tijdsinschakeling,
- Energie audit van de woning.

Het bedrag van de uitgaven dat in aanmerking wordt genomen voor de belastingvermindering is beperkt tot €2770 per woning. Dit bedrag wordt opgetrokken tot €3600 indien het gaat om uitgaven voor het plaatsen van zonnepanelen.

De uitgaven voor energiebesparing maken eveneens deel uit van het pakket fiscale uitgaven dat aan de regionale overheden zal worden overgedragen. Er is derhalve in FANTASI een switch voorzien, specifiek voor elke regio, om deze fiscale uitgave aan- of af te zetten.

Passiefhuizen

Het moet gaan om een investering in de bouw of het in nieuwe staat verwerven van een passiefhuis of het vernieuwen van een bestaand onroerend goed tot een passiefhuis. De belastingvermindering wordt verleend gedurende 10 opeenvolgende belastbare tijdperken en bedraagt €830 voor aanslagjaar 2010 (geïndexeerd basisbedrag van €600).

Er is een gedifferentieerde switch per regio voorzien voor het aan- of afzetten van deze vermindering daar het ook hier om een geregionaliseerde fiscale uitgave gaat.

Groene leningen

Het gaat om leningen die zijn aangegaan om werkzaamheden uitgevoerd met het oog op energiebesparing te financieren. De belastingvermindering bedraagt 40% van de werkelijk betaalde interesten na aftrek van de Staatstussenkomst in de vorm van een interestbonificatie.

Deze materie blijft federaal.

3.5.3 Andere uitgaven die recht geven op belastingvoordelen

Uitgaven voor kinderopvang

De uitgaven voor een kinderopvang zijn aftrekbaar van de globale netto inkomsten. Volgende voorwaarden moeten voldaan zijn:

- De belastingplichtige of diens echtgenoot moet beroepsinkomsten hebben genoten (dit behelst eveneens vervangingsinkomens),
- Het kind moet ten laste zijn en jonger dan 12 jaar,
- De uitgaven voor kinderopvang moeten gedaan zijn aan instellingen of opvangvoorzieningen die door de openbare besturen van de gemeenschappen of van de

gewesten worden erkend, ofwel aan kleuterscholen, lagere scholen, of instellingen die daarmee verbonden zijn,

- Het bedrag moet kunnen worden aangetoond aan de hand van bewijsstukken.

Het aftrekbare bedrag is de werkelijk betaalde dagprijs, weliswaar beperkt tot €11.20 per kind en per opvangdag. Deze aftrek blijft federale bevoegdheid.

Uitkeringen tot onderhoud

Onderhoudsuitkeringen zijn aftrekbaar van de globale netto inkomsten indien aan volgende voorwaarden is voldaan:

- De begunstigde mag geen deel uitmaken van het gezin van de belastingplichtige,
- De uitkering moet verschuldigd zijn in uitvoering van het burgerlijk of gerechtelijk wetboek,
- De betaling moet regelmatig gebeuren of moet in uitvoering van een gerechtelijke beslissing met terugwerkende kracht gebeurd zijn in een later belastbaar tijdperk dan dat waarvoor de uitkering verschuldigd is.

De aftrek is beperkt tot 80% van de betaalde sommen en is federale bevoegdheid.

Giften

Giften aan erkende instelling zijn aftrekbaar van de globale netto inkomsten voor zover ze minstens €30 per begunstigde instelling bedragen. Het af te trekken bedrag mag niet hoger zijn dan 10% van de globale netto inkomsten van de echtgenoot en mag niet meer dan €346100 per echtgenoot bedragen.

De aftrekbaarheid van giften blijft federale materie.

Bezoldigingen van huisbedienden

De aftrek gebeurt op de globale netto inkomsten en is toekenbaar voor slechts één huisbediende. De belastingplichtige moet ingeschreven zijn als werkgever bij de RSZ en de bezoldigingen moeten onderworpen zijn aan de sociale zekerheid en meer bedragen dan €3390. De huisbediende moet bovendien bij de indienstname ten minste 6 maanden uitkeringsgerechtigde volledig werkloze zijn of het leefloon genieten.

De aftrek bedraagt 50% van de uitbetaalde bezoldigingen met een maximum van €6920 en wordt bepaald op het federale niveau.

PWA-cheques en dienstencheques

De uitgaven voor PWA-cheques geven recht op een belastingvermindering tegen de “bijzondere gemiddelde aanslagvoet”. Uitgaven voor dienstencheques, daarentegen, geven recht op een belastingvermindering tegen een tarief van 30%. De toegelaten uitgaven mogen niet meer bedragen dan €2510. In het geval van dienstencheques en voor belastingplichtigen waarvan het belastbare inkomen niet meer bedraagt dan €23900 kan de vermindering worden omgezet in een

belastingkrediet indien de vermindering meer bedraagt dan de verschuldigde belasting na toepassing van de vermindering van gezinslasten.

De fiscale behandeling van uitgaven voor PWA cheques blijft federale materie, terwijl de uitgaven voor dienstencheques worden overgedragen aan de regio's. We hebben in FANTASI voor de dienstencheques dan ook een per regio gedifferentieerde switch voorzien.

Internet voor iedereen

Het belastingvoordeel komt overeen met de betaalde BTW met een maximum van €102.69 voor een pakket met een bureaucomputer en €104.79 voor een pakket met een laptop. Het gaat om een terugbetaalbaar belastingkrediet dat wordt toegekend op het federale niveau.

3.5.4 Gewestelijke belastingvoordelen

Winwinlening

Dit belastingvoordeel werd ingevoerd door de Vlaamse regering in 2006. Het betreft een lening verstrekt door een natuurlijk persoon aan startende ondernemingen buiten het kader van de handels- of beroepsactiviteiten van de kredietgever, die tevens geen werknemer, zaakvoerder, bestuurder of aandeelhouder, noch de echtgenoot of de wettelijk samenwonende partner van de kredietnemer mag zijn.

De kredietgever kan maximaal €50000 aan één of meer kredietnemers uitlenen. De hoofdsom van de lening moet in één keer worden terugbetaald en de interestvoet moet gelegen zijn tussen 50% en 100% van de wettelijke rentevoet (5.5% voor 2009).

De belastingvermindering bestaat uit een op basis van het uitgeleende bedrag berekende jaarlijkse belastingvermindering en de mogelijkheid tot een eenmalige vermindering indien de lening niet wordt terugbetaald. De belastingvermindering bedraagt 2.5% van het rekenkundig gemiddelde over de in het belastbare tijdperk uitgeleende bedragen en is dus beperkt tot €1250 per echtgenoot. De eenmalige vermindering ingeval van niet-terugbetaling van de hoofdsom bedraagt 30% van de hoofdsom die definitief verloren is.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van alle parameters die zijn opgenomen in FANTASI met betrekking tot uitgaven die aanleiding geven tot een belastingvoordeel.

Tabel 9 Parameters en waarden voor uitgaven die recht geven op een belastingvoordeel

Parameternaam	Waarde	Omschrijving
woonbonus	€2770	Af te trekken basisbedrag
suppwoonbonus	€70	Extra af te trekken bedrag woonbonus indien 3 of meer kinderen ten laste
woonbmarg	1	Swith parameter: 1 indien woonbonus zoals in het huidige (2010) systeem, d.w.z. marginaal tarief
woonbtarief	0.45	Eénduidig tarief waartegen woonbonus wordt geëvalueerd ten gevolge begroting 2012 (in combinatie met woonbmarg=0)
bs_max	€2080	Maximale bedrag dat in aanmerking kan komen voor het bouwsparen
bs_percschijf1	0.15	Percentage dat wordt toegepast op een eerste schijf van de beroepsinkomsten ter bepaling van het af te trekken bedrag
bs_percschijf2	0.06	Percentage dat wordt toegepast op het beroepsinkomen boven de eerste schijf (bs_schijf)
bs_schijf1	€1730	Bedrag van de beroepsinkomsten dat de drempel weergeeft voor het toepassen van de twee bovenvermelde percentages ter bepaling van het bedrag van het bouwsparen
lts_max	€2080	Maximale basisbedrag dat in aanmerking komt voor het lange termijnsparen
lts_percschijf1	0.15	Percentage toegepast op de eerste schijf van het beroepsinkomen om het uiteindelijke maximaal in aanmerking te nemen bedrag van het lange termijnsparen te berekenen
lts_percschijf2	0.06	Percentage toegepast op de tweede schijf van het beroepsinkomen voor het bepalen van het maximale bedrag voor het lange termijnsparen
lts_schijf1	€1730	Drempelbedrag van de beroepsinkomsten voor het bepalen van het maximale bedrag dat in aanmerking kan worden genomen voor het lange termijnsparen, d.w.z. eerste percentage voor inkomsten onder dit bedrag en tweede percentage voor inkomsten boven dit bedrag
penssp	€870	Bedrag dat maximaal kan worden aangegeven in het kader van pensioensparen
aandwerk	€690	Maximaal bedrag belastingvermindering bij aankoop aandelen werkgever
grootsted	€690	Maximaal bedrag belastingvermindering in het kader van uitgaven aan woningen in zone voor positief grootstedelijk beleid
brand	€690	Maximaal bedrag belastingvermindering in het kader van uitgaven ter beveiliging van een woning tegen brand en inbraak
verhuur	€1040	Maximale vermindering voor uitgaven aan een woning verhuurd door een sociaal verhuurkantoor
energiebesp1	€3600	Maximale vermindering per woning voor uitgaven met betrekking tot zonne-energie
energiebesp2	€2770	Maximale vermindering per woning voor uitgaven met betrekking tot energiebesparende maatregelen andere dan zonne-energie
passiefhuis	€830	Maximale vermindering per woning voor investering in een passiefhuis
pwa	€2510	Maximaal bedrag aan uitgaven dat in aanmerking komt voor de belastvermindering voor pwa-cheques
max_cheque	€2510	Maximaal bedrag aan uitgaven dat in aanmerking wordt genomen voor de belastingvermindering voor dienstencheques
chequeperc	0.30	Percentage toegepast op uitgaven voor dienstencheques voor het bepalen van de belastingvermindering

Parameternaam	Waarde	Omschrijving
winwin2perc	0.025	Jaarlijks percentage toegepast op de hoofdsom in het kader winwinleningen ter bepaling van de belastingvermindering
winwin2bedr	€50000	Maximaal bedrag dat in aanmerking wordt genomen voor de belastingvermindering voor winwinleningen
winwin30perc	0.30	Percentage toegepast op de hoofdsom van een winwinlening ingeval van niet-terugbetaling van de hoofdsom
winwin30bedr	€50000	Maximaal bedrag dat in aanmerking wordt genomen voor het bepalen van de eenmalige belastingvermindering in het kader van winwinleningen
gift	€346100	Maximaal bedrag aan giften dat kan worden aangegeven per echtgenoot
gift_perc	0.10	Het aangegeven bedrag aan giften mag niet meer bedrag dan “gift_perc” van de globale netto inkomsten
huisbediende	€6920	Maximaal af te trekken bedrag voor bezoldigingen aan een huisbediende
huisbediende_perc	0.50	Percentage dat wordt toegepast op de werkelijk betaalde bezoldigingen voor een huisbediende
monument	€34610	Maximaal af te trekken bedrag voor uitgaven voor de restauratie van monumenten en landschappen
monument_perc	0.50	Percentage van de werkelijk gedane uitgaven dat effectief in rekening wordt gebracht

3.6 *Berekening van de belasting*

Onderstaand schema, overgenomen uit het Fiscaal Memento, vat de sequentie samen van de berekeningen van de belastingaanslag.

3.6.1 Algemeen schema belastingberekening

belasting volgens barema
- vermindering voor belastingvrije som
- vermindering voor gezinslasten
- belastingvermindering voor uitgaven die recht geven op een fiscaal voordeel
- belastingvermindering voor vervangingsinkomens
- belastingvermindering voor overwerktoeslag
= verminderde basisbelasting
- belastingvermindering voor inkomsten uit het buitenland
= hoofdsom GBI (globaal belastbaar inkomen)
+ belasting over de afzonderlijk belaste inkomsten
= hoofdsom
- voorheffingen, belastingkrediet, voorafbetalingen en andere verrekenbare elementen
+ vermeerderingen voor afwezigheid of ontoereikendheid van voorafbetalingen
- bonificatie voor voorafbetalingen
= belasting “Staat”
+/- gewestelijke en gemeentelijke belastingen
+ belastingverhogingen
= eisbaar of aan de belastingplichtige verschuldigd belastingbedrag

3.6.2 Barema

De aanslagvoeten en inkomensbarema's voor aanslagjaar 2010 (inkomsten 2009) zien er als volgt uit:

Tabel 10 Het progressieve barema

Schijf van het belastbaar inkomen	Marginale aanslagvoet
0 - 7900	25%
7900 - 11240	30%
11240 - 18730	40%
18730 - 34330	45%
34330 en meer	50%

De barema's worden toegepast per echtgenoot.

3.6.3 Van belasting vrijgesteld inkomen en gezinslasten

Voor iedere echtgenoot geldt er een schijf van €6430 die wordt vrijgesteld van belasting. Dit bedrag wordt verhoogd met €1370 indien de belastingplichtige gehandicapt is. Hetzelfde geldt voor de echtgenoot. Voor het aanslagjaar 2010 geldt er eveneens een verhoging van €260 indien

het belastbaar inkomen niet hoger is dan €23900. Voor belastbare inkomens tussen €23900 en €24160 geldt er een afbouwregel.¹¹

Het basisbedrag wordt verder verhoogd al naargelang het aantal personen ten laste als volgt:

Tabel 11 Toeslagen op het vrijgesteld inkomen al naargelang de gezinssituatie

Gezinssituatie	Toeslag op basisbedrag
Eerste kind	€1370
Tweede kind (bovenop wat al werd toegekend voor oudere kinderen)	€2150
Derde kind (bovenop wat al werd toegekend voor oudere kinderen)	€4360
Vierde kind (bovenop wat al werd toegekend voor oudere kinderen)	€4870
Voor ieder kind vanaf het vijfde kind (bovenop wat al werd toegekend voor oudere kinderen)	€4870
Kinderen jonger dan 3 waarvoor geen opvangkosten worden aangegeven (bovenop de normale toeslag)	€510
Verwanten in opklimmende lijn en in de zijlijn tot en met de tweede graad die ouder zijn dan 65 jaar (per persoon)	€2730
Overige personen ten laste (per persoon)	€1370
Gehandicapte personen ten laste andere dan kinderen (per persoon)	€1370
Alleenstaande met kinderen ten laste	€1370
Echtgenoot met een inkomen van niet meer dan €2830: voor het jaar van het huwelijk of van de verklaring van wettelijke samenwoning en voor zover de aanslag per belastingplichtige wordt gevestigd	€1370

Op het aldus bekomen totale vrijgestelde inkomen wordt het progressieve barema uit Tabel 10 toegepast en het resultaat wordt in mindering gebracht van de basisbelasting, d.w.z. het progressieve barema toegepast op het globaal belastbare inkomen. Vrijgestelde gedeelten voor kinderen ten laste die niet kunnen worden verrekend, worden omgezet in een terugbetaalbaar belastingkrediet dat echter niet meer kan bedragen dan €390 per kind ten laste.

3.6.4 Uitgaven die recht geven op belastingverminderingen

De uitgaven die recht geven op een belastingvermindering en die in het model werden opgenomen werden uitgebreid besproken in sectie 0.

3.6.5 Belastingvermindering voor vervangingsinkomens

De belastingvermindering wordt per echtgenoot toegekend. De berekening ervan gebeurt op basis van jaarlijks geïndexeerde basisbedragen, die vervolgens onderworpen worden aan een drievoudige beperking:

- Een eerste beperking is in functie van de samenstelling van de inkomsten, meer bepaald de verhouding tussen de inkomsten die recht geven op de vermindering en de totale netto inkomsten. Deze beperking staat bekend als de “horizontale beperking”,

¹¹ Deze toeslag is momenteel niet opgenomen in het model.

- De tweede beperking is in functie van het globaal belastbaar inkomen. Ze wordt de “verticale beperking” genoemd,
- De derde en laatste beperking is een functie van de belasting die evenredig betrekking heeft op de desbetreffende inkomsten.

In sommige gevallen wordt de belasting verder tot nul herleid indien het belastbaar inkomen volledig bestaat uit vervangingsinkomen en bepaalde grensbedragen niet overschrijdt.

Basisbedragen

Tabel 12 vat de basisbedragen van de belastingvermindering voor de verschillende soorten vervangingsinkomens samen.

Tabel 12 Basisbedragen van de belastingvermindering voor vervangingsinkomens

Inkomenscategorie	basisbedrag
Pensioenen	€1861.42
Brugpensioenen	€1861.42
“gewone” werkloosheidsuitkeringen	€1861.42
Uitkering aan oudere werklozen	€1861.42
Wettelijke ziekte- en invaliditeitsuitkeringen	€2389.45
Andere vervangingsinkomens	€1861.42

Horizontale beperking

De horizontale beperking is een functie van de verhouding van de vervangingsinkomens in de totale netto inkomens. Op het basisbedrag wordt een factor toegepast die gelijk is aan de verhouding van de vervangingsinkomens tot de totale netto inkomens.

De horizontale beperking wordt niet toegepast in volgende situaties:

- Cumulatie van een bezoldigde activiteit met overlevingspensioen,
- Voor belastingplichtigen die de wettelijke pensioenleeftijd hebben bereikt en die een bezoldigde activiteit combineren met een pensioen waarvan het bedrag niet hoger is dan €13881.55,
- In bepaalde gevallen bij herintrede op de arbeidsmarkt van personen die met vervroegd pensioen zijn.

Verticale beperking

De verticale beperking is in functie van het globaal belastbaar inkomen. Er bestaat een algemene regel van toepassing op de meeste categorieën vervangingsinkomens en een aparte regel voor de gewone werkloosheidsuitkeringen. De algemene regel wordt samengevat in Tabel 13 en de bijzondere regel voor de werkloosheidsuitkeringen in Tabel 14. In de onderstaande tabellen is R de belastingvermindering na toepassing van de horizontale beperking en R' het bedrag van de belastingvermindering na toepassing van de verticale beperking.

Tabel 13 Verticale beperking: algemene regel

Gloobaal belastbaar inkomen (GBI)	Bedrag van de belastingvermindering
Minder dan €20630	$R' = R$
Van €20630 tot €41260	$R' = R * 1/3 + [R * 2/3 * (41260 - GBI) / 20630]$
Meer dan €41260	$R' = R * 1/3$

Tabel 14 Verticale beperking: regel voor de gewone werkloosheidsuitkeringen

Gloobaal belastbaar inkomen (GBI)	Bedrag van de belastingvermindering
Minder dan €20630	$R' = R$
Van €20630 tot €25750	$R' = R * (25750 - GBI) / 5120$
Meer dan €25750	$R' = 0$

Beperking tot de evenredige belasting

De belastingvermindering mag niet meer bedragen dan het deel van de belasting dat zich evenredig verhoudt tot de inkomsten waarop ze betrekking heeft.

Gevallen waar de belasting tot nul wordt herleid

Als het belastbaar inkomen volledig uit vervangingsinkomen bestaat wordt de verschuldigde belasting tot nul herleid indien het belastbaar inkomen de volgende bedragen niet overschrijdt:

Werkloosheidsuitkeringen	€15391.28
Pensioenen, bruggpensioenen en andere vervangingsinkomens	€13881.55
Ziekte- en invaliditeitsinkomens	€15423.94

3.6.6 Belastingvermindering voor overwerktoeslag

De vermindering wordt berekend op de berekeningsgrondslag betreffende de gepresteerde uren overwerk, meer bepaald de brutobezoldiging vóór aftrek van de persoonlijke bijdragen voor de sociale zekerheid. De belastingvermindering wordt slechts toegekend voor een schijf van 100 uren overwerk. Indien het aantal uren overwerk meer bedraagt dan wordt de aangegeven berekeningsgrondslag beperkt door te vermenigvuldigen met de breuk $100 / (\text{aantal uren overwerk})$.

Er zijn twee percentages van toepassing op de berekeningsgrondslag voor het bepalen van de belastingvermindering:

- 57.75% voor een gepresteerd uur waarop een wettelijke overwerktoeslag geldt van 50% of 100%,
- 66.81% voor een gepresteerd uur waarop een wettelijk overwerktoeslag geldt van 20%.

De belastingvermindering kan niet meer bedragen dan de belasting die van toepassing is op de netto belastbare lonen.

3.6.7 Afzonderlijke belastingheffingen

Afzonderlijke tarieven zijn van toepassing op de volgende categorieën inkomsten (de tarieven kunnen verschillen tussen de verschillende categorieën, maar ook binnen eenzelfde categorie, zie Fiscaal Memento voor meer detail):

- Roerende inkomsten,
- De meeste diverse inkomsten,
- Bepaalde niet-periodieke beroepsinkomsten: meerwaarden, achterstallen, opzeggingsvergoedingen, kapitalen vereffend bij het vervallen van een groepsverzekeringscontract, een levensverzekeringscontract of een pensioenplan, en gewestelijke tewerkstellingspremies.

Deze inkomsten worden dus niet bij het globaal belastbaar inkomen gevoegd tenzij dit voor de belastingplichtige voordeliger zou zijn. Eventuele globalisatie gebeurt voor *alle* afzonderlijk belastbare inkomsten samen, d.w.z. als globalisatie voordeliger is wil dit zeggen dat het toevoegen van alle afzonderlijk belastbaar inkomens aan het globaal belastbaar inkomen—en dus belasting aan het progressief barema—voordeliger is dan de combinatie van het progressief barema op de globaal belastbare inkomens en het toepassen van afzonderlijke tarieven op de afzonderlijk belastbare inkomens.

3.6.8 Belastingkredieten en voorheffingen

Belastingkrediet voor de toename van de eigen middelen

Belastingplichtigen die winsten en baten aangeven kunnen genieten van een belastingkrediet indien ze het eigen vermogen van hun onderneming doen toenemen.

Het belastingkrediet is gelijk aan 10% van het verschil tussen:

- De waarde die de eigen middelen op het einde van het belastbaar tijdperk hebben en,
- De hoogste waarde die ze hebben bereikt in één van de drie voorgaande belastbare tijdperken.

Het belastingkrediet is beperkt tot €3750 per echtgenoot. Het belastingkrediet kan niet meer bedragen dan het evenredige deel van de belasting dat betrekking heeft op de netto winsten en baten. Dit is bovendien een bevoegdheid die blijft behouden op het federale niveau.

Belastingkrediet op lage activiteitsinkomsten

Dit krediet is van toepassing op zelfstandigen en statutaire ambtenaren en wordt berekend op basis van het netto bedrag van de activiteitsinkomsten, d.w.z. de beroepsinkomsten andere dan vervangingsinkomens of afzonderlijk belastbare inkomens, na aftrek van de sociale zekerheidsbijdragen en de forfaitaire of werkelijke beroepsinkomsten. Ook looninkomsten

worden niet meegerekend (bvb. voor zelfstandigen in nevenactiviteit) behalve dan voor de statutaire ambtenaren. De grondslag wordt berekend vóór toepassing van het huwelijksquotiënt en van het aan de meewerkende echtgenoot toegekend gedeelte. De grondslag alsook het krediet zelf wordt per echtgenoot berekend en toegekend en dit op federaal niveau.

De modaliteiten en bedragen zijn samengevat in Tabel 15.

Tabel 15 Belastingkrediet voor lage activiteitsinkomsten

Schijven van het netto activiteitsinkomen (I)		Bedrag van het belastingkrediet
Ondergrens G1	Bovengrens G2	
0	4510	0
4510	6020	$610 \cdot (I - G1) / (G2 - G1)$
6020	15060	610
15060	19580	$610 \cdot (G2 - I) / (G2 - G1)$
19580	en meer	0

3.6.9 Gewestelijke en gemeentelijke belastingen

Belastingvermindering in het Vlaams Gewest

In aanslagjaar 2010 werd nog een belastingvermindering toegekend aan belastingplichtigen die actief zijn op de arbeidsmarkt en wier fiscale woonplaats zich in het Vlaamse Gewest bevindt. Deze belastingvermindering is ook wel bekend als “jobkorting”. Ze wordt toegekend aan eenieder die activiteitsinkomsten heeft die €5500 overschrijden en de bedragen worden samengevat in onderstaande tabel. De modaliteiten van de jobkorting zijn opgenomen in het model, maar het toegekende bedrag wordt niet van de te betalen belasting afgetrokken, daar zij ook niet is opgenomen in de belastingvariabele “imptetat” in het IPCAL-bestand waarmee de door FANTASI berekende belasting wordt vergeleken. Het bedrag van de jobkorting wordt wel opgenomen in de outputdataset.

Tabel 16 Belastingvermindering in het Vlaams Gewest (Jobkorting)

Schijf van de activiteitsinkomsten na aftrek van de beroepskosten		Bedrag van de belastingvermindering
0	5499	0
5500	22000	€300
22000	en meer	€250

Gemeentelijke opcentiemen, waarvan de tarieven specifiek zijn voor elke gemeente, worden berekend op de “hoofdsom” (zie sectie 3.6.1). Gemeentelijke opcentiemen zijn echter niet opgenomen in FANTASI omdat van de belastingplichtigen in de steekproef niet weten in welke gemeente ze woonachtig zijn. Ze zitten trouwens ook niet vervat in de geobserveerde verschuldigde belasting in de IPCAL data zelf.

In Tabel 17 sommen we de parameters en overeenkomstige default parameterwaarden op met betrekking tot belastingverminderingen en -kredieten die nog niet elders werden opgesomd.

Tabel 17 Parameters en waarden voor de berekening van de belasting nog niet elders vermeld

Parameternaam	Waarde	Omschrijving
ratesFED	“0.25 0.30 0.40 0.45 0.50”	Tarievenstructuur federale belasting
bracketsFED	“7900 11240 18730 34330”	Inkomensbarema's federale belasting
baseallow	€6430	Basisbedrag van de belastingvrije som
kind1	€1370	Supplement op belastingvrije som voor eerste kind
kind2	€2150	Supplement op belastingvrije som voor tweede kind
kind3	€4360	Supplement op belastingvrije som voor derde kind
kind4	€4870	Supplement op belastingvrije som voor vierde kind
kind5	€4870	Supplement op belastingvrije som per kind vanaf het vijfde kind
chmin3	€510	Supplement op belastingvrije som per kind onder de 3 jaar waarvoor geen opvangkosten worden aangegeven
handicap	€1370	Supplement op belastingvrije som indien belastingplichtige gehandicapt is
dep65	€2730	Supplement op belastingvrije som per persoon ten laste 65 of ouder
depechtgenoot	€1370	Supplement op belastingvrije som voor ten laste beschouwde echtgenoot
dephandicap	€1370	Supplement op belastingvrije som per persoon ten laste met een handicap (andere dan kinderen ten laste)
depander	€1370	Supplement op belastingvrije som per andere persoon ten laste
single	€1370	Supplement op belastingvrije som voor een alleenstaande met kinderen ten laste
pens	€1861.42	Basisbedrag van de belastingvermindering voor pensioenen
brugpens	€1861.42	Basisbedrag van de belastingvermindering voor brugpensioenen
zivuitk	€2389.42	Basisbedrag van de belastingvermindering voor ziekte- en invaliditeitsuitkeringen
werkloosuitk	€1861.42	Basisbedrag van de belastingvermindering voor “gewone” werkloosheidsuitkeringen
werkloosuitkoud	€1861.42	Basisbedrag van de belastingvermindering voor werkloosheidsuitkeringen voor oudere werklozen
vervinka	€1861.42	Basisbedrag van de belastingvermindering voor andere vervangingsinkomens
vert_pens1	€20630	Eerste grensbedrag voor de verticale beperking op de belastingvermindering voor pensioenen
vert_brugpens1	€20630	Eerste grensbedrag voor de verticale beperking op de belastingvermindering voor brugpensioenen
vert_ziv1	€20630	Eerste grensbedrag voor de verticale beperking op de belastingvermindering voor ziekte- en invaliditeitsuitkeringen
vert_werk11	€20630	Eerste grensbedrag voor de verticale beperking op de belastingvermindering voor werkloosheidsvergoedingen
vert_oudwerk11	€20630	Eerste grensbedrag voor de verticale beperking op de belastingvermindering voor oudere werklozen
vert_avervink1	€20630	Eerste grensbedrag voor de verticale beperking op de belastingvermindering voor andere vervangingsinkomens
vert_pens2	€41260	Tweede grensbedrag voor de verticale beperking op de belastingvermindering voor pensioenen

Parameternaam	Waarde	Omschrijving
vert_brugpens2	€41260	Tweede grensbedrag voor de verticale beperking op de belastingvermindering voor brugpensioenen
vert_ziv2	€41260	Tweede grensbedrag voor de verticale beperking op de belastingvermindering voor ziekte- en invaliditeitsuitkeringen
vert_werkl2	€25750	Tweede grensbedrag voor de verticale beperking op de belastingvermindering voor werkloosheidsuitkeringen
vert_oudwerk12	€41260	Tweede grensbedrag voor de verticale beperking op de belastingvermindering voor oudere werklozen
vert_avervink2	€41260	Tweede grensbedrag voor de verticale beperking op de belastingvermindering voor andere vervangingsinkomens
nul_pens	€13881.55	Grens op belastbaar inkomen voor herleiding van belasting tot nul voor pensioenen
nul_brugpens	€13881.55	Grens op belastbaar inkomen voor herleiding van belasting tot nul voor brugpensioenen
nul_ziv	€15423.84	Grens op belastbaar inkomen voor herleiding van belasting tot nul voor ziekte- en invaliditeitsuitkeringen
nul_werkl	€15391.28	Grens op belastbaar inkomen voor herleiding van belasting tot nul voor werkloosheidsuitkeringen
nul_oudwerk1	€15391.28	Grens op belastbaar inkomen voor herleiding van belasting tot nul voor uitkeringen aan oudere werklozen
nul_avervink	€13881.55	Grens op belastbaar inkomen voor herleiding van belasting tot nul voor andere vervangingsinkomens
overwerk1	0.2475	Eerste percentage van toepassing voor de belastingvermindering voor overwerk (niet van toepassing in AJ2010)
overwerk2	0.6681	Tweede percentage van toepassing voor de belastingvermindering voor overwerk
overwerk3	0.5575	Derde percentage van toepassing voor de belastingvermindering voor overwerk
uren	100	Limiet op het aantal uren dat in aanmerking komt voor de belastingvermindering op overwerk
act_basis	€610	Basisbedrag van het belastingkrediet voor lage activiteitsinkomen
act_ambt	€610	Basisbedrag voor het belastingkrediet voor lage activiteitsinkomen voor statutaire ambtenaren
act_brack1	€4510	Eerste grensbedrag op het activiteitsinkomen voor de berekening van het belastingkrediet voor lage activiteitsinkomens
act_brack2	€6020	Tweede grensbedrag op het activiteitsinkomen voor de berekening van het belastingkrediet voor lage activiteitsinkomens
act_brack3	€15060	Derde grensbedrag op het activiteitsinkomen voor de berekening van het belastingkrediet voor lage activiteitsinkomens
act_brack4	€19580	Vierde grensbedrag op het activiteitsinkomen voor de berekening van het belastingkrediet voor lage activiteitsinkomens
tc_child	€390	Maximaal bedrag per kind van het terugbetaalbaar belastingkrediet voor kinderen ten laste
ev_max	€3750	Maximale bedrag van het belastingkrediet voor de aangroei van het eigen vermogen

Parameternaam	Waarde	Omschrijving
jobk1	€300	Bedrag van de jobkorting voor lagere inkomens
jobk2	€250	Bedrag van de jobkorting voor hogere inkomens
job_brack1	€5500	Eerste grensbedrag voor berekening van de jobkorting
job_brack2	€22000	Tweede grensbedrag voor berekening van de jobkorting
job_brack3	€22500	Derde grensbedrag voor berekening van de jobkorting (niet van toepassing in AJ2010)
job_taper	0.10	Uitdoeringspercentage voor de berekening van de jobkorting voor hoger inkomens (niet van toepassing in AJ2010)

4. REGIONALISERING VAN DE PERSONENBELASTING VIA UITGEBREIDE OPCENTIEMEN

We hebben FANTASI reeds voorzien van opties om de regionalisering van de personenbelasting in de vorm van ‘uitgebreide opcentiemen’ in praktijk te brengen. Aangezien de concrete en precieze vormgeving van deze ‘uitgebreide opcentiemen’ op dit moment nog niet bekend is, is de implementatie in FANTASI uiteraard gebaseerd op onze interpretatie van de ‘fiscale autonomie’, zoals beschreven in het Vlinderakkoord van eind 2011. Op één specifiek punt hebben we ook rekening gehouden met eventuele wijzigingen in de berekening van de fiscale uitgaven, nl. op het vlak van de woonbonus. Voor aanslagjaar 2010—waarop FANTASI is gebaseerd—is het bedrag van de woonbonus (aftrek enige en eigen woning) aftrekbaar van de totale netto inkomsten. Voor het aanslagjaar 2013 werd besloten de woonbonus te evalueren aan één enkel tarief van 45%. In het model is er aldus een optie voorzien te kiezen tussen het huidige systeem of een systeem met één enkel tarief (eveneens wijzigbaar, zie ook Tabel 9). Voor het simuleren van regionale opcentiemen raden wij trouwens aan de aftrek enige en eigen woning (woonbonus) te implementeren aan het eenvormige tarief van 45%.

De totale beleidsruimte voor fiscale autonomie voor de regio’s werd bepaald op €10.736 miljard wat overeenkomt met ongeveer 25% van de opbrengst in de personenbelasting na toepassing van het barema (=federale basisbelasting) en na vermindering voor belastingvrije som, gezinslasten, en vervangingsinkomens. De uiteindelijke regionale belastinggrondslag voor de belastingplichtige—het bedrag waarop de opcentiemen van toepassing zijn—wordt bepaald door die verminderde federale basisbelasting (75% van de oorspronkelijke federale basisbelasting) en na toepassing van de genoemde verminderingen die tevens worden geëvalueerd aan 75%.

Het staat de gewesten vrij belastingschijven in te voeren waarop zij gedifferentieerde opcentiemen kunnen heffen. Deze schijven dienen echter te worden gedefinieerd op de federale basisbelasting, dus vóór verminderingen. Deze laatsten worden pas in rekening gebracht nadat de schijven zijn vastgelegd. De schijven zijn vrij te kiezen en ook de gebruiker van FANTASI is volledig autonoom in het bepalen van regionale belastingschijven. In Tabel 18 tonen we een regionale baremastructuur die gebaseerd is op de federale tarievenstructuur en die als voordeel heeft dat er een link blijft bestaan tussen de regionale belastingschijven en het globaal belastbaar inkomen. Bovendien, om tot dezelfde totale belasting te komen als in het huidige systeem dient een opcentiem van 33.33% geheven te worden in elke schijf ($[100/75]-1$).

Tabel 18 Voorbeeld bepaling regionale belastingschijven op basis van huidige federale schijven en (verminderde) tarieven

Federale schijf belastbaar inkomen	huidig federaal tarief, verminderd met 25%	betaalde belasting	Regionale belastbare basis	Regionale opcentiem
0-7900	18.75%	1481.25	0-1481	33.33%
7900-11240	22.50%	751.50	1481-2233	33.33%
11240-18730	30.00%	2247.00	2233-4480	33.33%
18730-34330	33.75%	5265.00	4480-9745	33.33%
>34330	37.50%		>9745	33.33%

Om voor elke belastingplichtige de verschuldigde regionale belasting te berekenen moet worden bepaald hoeveel belastbare massa er effectief in elke regionale belastingschijf aanwezig is voor die persoon. Hiertoe dienen de vermindering voor de belastingvrije som, gezinslasten en vervangingsinkomens in rekening te worden gebracht, te beginnen met de eerste schijf en rekening houdend met de herschalingsfactor van 75% op federaal niveau. Indien het bedrag in de eerste regionale schijf niet volstaat om het totaal van de verminderingen waar die belastingplichtige recht op heeft uit te putten, wordt wat overblijft in mindering gebracht van het belastbaar bedrag in de tweede schijf enz. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de uitputting van een schijf niet impliceert dat de bedragen in de hogere schijven aan een (eventueel lager) tarief van een lagere schaal worden belast. Het enige gevolg is dat er geen belastbare basis is in de uitgeputte schijf of schijven. Indien er dus een progressieve opcentiemen structuur zou worden ingevoerd, heeft een (gedeeltelijke) neutralisering van een schijf geen invloed op de belastbare bedragen in hogere schijven.

Een voorbeeldje kan hier wellicht meer duidelijkheid scheppen. Veronderstel een alleenstaande met een globaal belastbaar inkomen van €25000 waarvan €20000 vervangingsinkomens en 2 kinderen ten laste. We hebben de schijven overgenomen uit Tabel 18 en hebben gekozen voor een gedifferentieerde en progressieve regionale tarievenstructuur om het argument kracht bij te zetten dat uitputting van regionale schijven door verminderingen niet impliceert dat de belastbare massa in de oorspronkelijk hogere schijven zou ‘opschuiven’, i.e. belast worden aan de tarieven in de lagere schijven. De resultaten zijn samengevat in Tabel 19. Om nog eens kort samen te vatten: de regionale belastingschijven liggen vast alvorens geweten is hoeveel belastbare massa er in elk schijf overblijft voor elke belastingplichtige. De regionale belastingschijven zijn dus dezelfde voor iedereen. Het is door het toekennen van de federale verminderingen (aan 75%) dat voor elke belastingplichtige de belastbare massa in elke schijf wordt bepaald en bijgevolg ook voor elke belastingplichtige verschillend kan zijn. En nogmaals, een tarief van 33.33% in elke regionale schijf heeft tot gevolg dat de regionale belastingontvangsten gelijk zullen zijn aan 25% van de huidige federale opbrengst in de personenbelasting tegen barema, verminderd met verminderingen voor belastingvrije som, gezinslasten en vervangingsinkomens.

Tabel 19 Voorbeeld bepaling belastbare massa in elke regionale belastingschijf voor een individuele belastingplichtige

globaal belastbaar inkomen					
beroepsinkomsten		5000			
vervangingsinkomens		20000			
totaal		25000			
Belastingvrije som					
basisbedrag		6340			
alleenstaande met kinderen ten laste		1370			
eerste kind		1370			
tweede kind		2150			
totaal belastingvrije som		11320			
Federale basisbelasting					
federale basisbelasting (barema toegepast op 25000)		aan 100%: 8794.50		aan 75%: 6595.88	
vermindering voor belastingvrije som en gezinslasten					
barema toegepast op 11320		aan 100%: 3009		aan 75%: 2256.75	
Vermindering voor vervangingsinkomens					
Berekening: zie sectie 3.6.5		aan 100%: 1279		aan 75%: 959.25	
totaal verminderingen		aan 100%: 4288		aan 75%: 3216	
Regionale belastingschijven	Regionale opcentiem	belastbaar in elke schijf zonder verminderingen	belastbaar in elke schijf na toepassing verminderingen	regionale belasting	
0-1481	25.00%	1481	0.00	0.00	
1481-2233	27.00%	752	0.00	0.00	
2233-4480	28.50%	2247	1264.00	360.24	
4480-9745	30.50%	2115.88	2115.88	645.34	
>9745	33.33%	nvt	nvt	nvt	
totaal		6595.88	3379.88	1005.58	

Het staat de Gewesten vrij het tarief van de opcentiemen in te vullen zoals ook in het voorbeeld hierboven is gebeurd. Nochtans geldt er een beperking op de regressiviteit van de gewestelijke tarievenstructuur, de zogenaamde “progressiviteitsregel”. De tarieven in hogere schijven mogen niet minder bedragen dan 90% van het hoogste tarief in de lagere schijven en de bekomen belasting mag geen voordeel opleveren dat meer dan €1000 bedraagt per belastingplichtige relatief ten opzichte van een systeem dat wel voldoet aan de progressiviteitsregel, d.w.z. een systeem waar de opcentiemen in de hogere schijven hetzelfde zijn als het hoogste tarief in de lagere schijven. Tabel 20 tracht met een eenvoudig voorbeeld deze regels overzichtelijk voor te stellen.

Tabel 20 Overzicht toetsing afwijking progressiviteitsregel

schijven van de regionale belastbare basis	basistarief	tariefstructuur 1 die voldoet aan 90%-regel	'counterfactual' 1 voor toetsing €1000-regel	tariefstructuur 2 die voldoet aan 90%-regel	'counterfactual' 2 voor toetsing €1000-regel
0-2000	33%	30.0%	30%	30.0%	30%
2000-3000	33%	33.0%	33%	27.0%	30%
3000-6000	33%	29.7%	33%	31.0%	31%
6000-13000	33%	29.7%	33%	27.9%	31%
13000-21000	33%	29.7%	33%	27.9%	31%
>21000	33%	36.0%	36%	36.0%	36%

Zoals hoger reeds aangehaald staat het de gebruiker vrij In FANTASI regionale 'belastingsschijven' en overeenkomstige tarieven op te geven. In Tabel 20 hierboven bijvoorbeeld zijn de schijven ter illustratie willekeurig gekozen. Ongeacht hoe de schijven worden vastgelegd, wordt voor elk individu vervolgens de belastbare massa in elke schijf bepaald aan de hand van de regels hierboven beschreven, d.w.z. geheel of gedeeltelijk neutraliseren van de lagere schijf(f)(ven) op basis van de vermindering voor belastingvrije som, gezinslasten en vervangingsinkomens.

Bemerk dat er enkel voor het gedeelte van de federale belasting dat dient om de regionale belastingbasis te bepalen rekening wordt gehouden met de herschalingsfactor van 75%, d.w.z. de basisbelasting, inclusief vermindering voor belastingvrije som en voor vervangingsinkomens wordt geëvalueerd aan 75%. Voor de verdere berekening van de federaal gebleven verminderingen en kredieten worden de regels en wetgeving met betrekking tot aanslagjaar 2010 ongewijzigd toegepast. Concreet wil dit zeggen dat er aan de tarieven van het federale systeem niets wordt veranderd. Wel wordt de basisbelasting, berekend aan de volle tarieven en na aftrek van vermindering voor belastingvrije som, gezinslasten en vervangingsinkomens, met 25% verminderd om tot de federale belastingontvangsten te komen in een gedeeltelijk geregionaliseerd belastingsysteem.

Ook wat betreft de fiscale uitgaven die aan de regio's worden overgedragen en die we samenvatten in Tabel 21 blijft het bedrag berekend aan de hand van de huidige federale regels, tarieven en bedragen. We gaan er dus van uit dat in eerste instantie de overdracht van de bevoegdheden neutraal is voor de individuele belastingbetaler. Het bedrag van de verminderingen en/of kredieten wordt volledig in mindering gebracht van de regionaal te betalen belasting ook als dit tot gevolg heeft dat de regionaal te betalen belasting daardoor negatief wordt. Hetzelfde geldt voor eventuele federale verminderingen die niet meer geheel zouden kunnen worden benut ten gevolge een lagere federale belasting. Met andere woorden, het totale belastingvoordeel voor de belastingplichtige blijft ongewijzigd, althans in een eerste versie.

Tabel 21 Lijst van fiscale uitgaven waarvan de bevoegdheid aan de regio's wordt overgedragen

Terugbetaling van hypothecaire leningen (bouwsparen)
Aftrek enige en eigen woning (Woonbonus)
Uitgaven voor werkzaamheden verricht met het oog op energiebesparing
Uitgaven voor dienstencheques
Bijkomende interestaftrek
Uitgaven voor vernieuwing in “zones voor positief grootstedelijk beleid”
Uitgaven gedaan voor vernieuwing van tegen een redelijke huurprijs in huur gegeven woningen
Uitgaven voor onderhoud en restauratie van geklasseerde monumenten
Uitgaven ter beveiliging van woningen tegen brand en inbraak
Uitgaven gedaan voor vernieuwing van tegen een redelijke huurprijs in huur gegeven woningen
Passiefhuizen

De afzonderlijk belastbare inkomsten worden eveneens geregionaliseerd en er is voorzien in één enkel gewestelijk tarief voor de afzonderlijk belastbare inkomsten, zoals voorzien in het Vlinderakkoord. Dit tarief is aanvankelijk eveneens vastgesteld op 33.33%. Tevens mag het tarief op de afzonderlijk belastbare inkomens niet lager zijn dan het tarief in de schijf die de hoogste belastingopbrengst genereert voor de regio. Ook dit wordt door FANTASI gecontroleerd en eventueel gemeld.

Op basis van de opgegeven gewestelijke tarieven wordt er door FANTASI nagegaan of voldaan is aan de progressiviteitsregel, zowel wat betreft de tarieven zelf (90%) als wat betreft het maximale voordeel van €1000. Dit laatste gebeurt door de belasting te berekenen waarbij de gewestelijke tarievenstructuur wordt aangepast zodat de tarieven in de hogere schijven gelijk zijn aan het hoogste tarief in de lagere schijven. Dit gebeurt uiteraard enkel in geval van regressiviteit in de gewestelijke tarievenstructuur. Indien er niet voldaan wordt aan de progressiviteitsregel zal de gebruiker hiervan op de hoogte worden gesteld.

In Tabel 22 vatten we de parameters en hun initiële waarden samen die in de huidige versie van FANTASI zijn opgenomen met betrekking tot de regionalisering van de personenbelasting. De belastingschijven van de regio's zijn default bepaald op basis van de tariefstructuur van de federale belasting, weliswaar rekening houdend met de aanpassingscoëfficiënt van 25% zoals voorgesteld in Tabel 18. In de berekening van de regionale schijven wordt er nog geen rekening gehouden met belastingvrije som, gezinslasten en belastingvermindering voor vervangingsinkomens. Vermits de verminderingen verschillen van belastingplichtige tot belastingplichtige wordt er pas rekening mee gehouden bij het bepalen van de uiteindelijke regionale belastbare basis van de belastingplichtige, zoals overeengekomen in het regeerakkoord en ook hoger reeds vermeld. De belastingschijven kunnen door de gebruiker evenwel naar eigen wens worden aangepast.

Tabel 22 Parameters en default waarden met betrekking tot de regionalisering van de personenbelasting

Parameternaam	Waarde	Omschrijving
regbel	1	1 indien regionalisering, 0 anders
fedperc	0.25	Percentage waarmee federale (basis)belastingen dalen (in principe niet veranderbaar en niet in parameterbestand)
progperc	0.9	Gewestelijke opcentiemen in hogere schijven mogen niet minder bedragen dan 90% van het hoogste tarief in de lagere schijven (eveneens niet in parameterbestand zelf)
progamount	€1000	Het belastingvoordeel als gevolg van een regressieve gewestelijke tarievenstructuur mag niet meer bedragen dan €1000 per belastingplichtige (eveneens niet in parameterbestand zelf)
ratesVL	“1/3 1/3 1/3 1/3 1/3”	Tarievenstructuur Vlaanderen
bracketsVL	“1481.25 2232.75 4479.75 9744.75”	“Belastingschijven” Vlaanderen (volledig vrij te kiezen, maar er moet wel consistentie zijn met de tarievenstructuur, d.w.z. één tarief meer dan er schijven zijn)
ratesWAL	“1/3 1/3 1/3 1/3 1/3”	Tarievenstructuur Wallonië
bracketsWAL	“1481.25 2232.75 4479.75 9744.75”	“Belastingschijven” Wallonië
ratesBXL	“1/3 1/3 1/3 1/3 1/3”	Tarievenstructuur Brussel
bracketsBXL	“1481.25 2232.75 4479.75 9744.75”	“Belastingschijven” Brussel
switchafzopc	1	1 indien regionalisering voor de afzonderlijk belastbare inkomens
opcafzVL	1/3	Opcentiem voor de afzonderlijk belastbare inkomsten voor Vlaanderen
opcafzWAL	1/3	Opcentiem voor de afzonderlijk belastbare inkomsten voor Wallonië
opcafzBXL	1/3	Opcentiem voor de afzonderlijk belastbare inkomsten voor Brussel

5. DATA EN VALIDERING VAN HET MODEL

In deze paragraaf lichten we de data toe waarmee FANTASI de berekeningen uitvoert. We rapporteren ook de validiteit van het model, door de berekende belastingen en belastbaar inkomen te vergelijken met gepubliceerde statistieken.

5.1 De IPCAL-dataset

De IPCAL data zijn administratieve gegevens die gebaseerd zijn op een willekeurige trekking per gewest van potentiële belastingplichtigen voor het aanslagjaar 2010, inkomsten 2009. De steekproef bevat 36483 observaties op een totale onderliggende populatie van 6731398, ons meegedeeld door medewerkers van de FOD Financiën. Op een beperkt aantal socio-demografische variabelen na komen de variabelen in de dataset overeen met de codes op de belastingaangifte en een observatie kan betrekking op een alleenstaande of een gehuwd of wettelijk samenwonend koppel al dan niet met kinderen en/of andere personen ten laste. Voor een koppel komt elke code dus tweemaal voor en wordt het onderscheid gemaakt door de benaming van de variabelen:

- de naam van de variabele komt overeen met het nummer van de code op het belastingformulier waarbij het eerste cijfer vervangen wordt door “a” respectievelijk “b” al naargelang het gaat om bedragen in de eerste dan wel de tweede kolom van de aangifte. Tevens wordt er nog een 0 achteraan toegevoegd. Vb. code 1250 “Totaal wedden en lonen” wordt a2500 in de dataset, code 2250 wordt b2500, enz.

De IPCAL data worden geleverd in een Excel bestand verdeeld over drie werkbladen. Er is tevens een apart Excel bestand voorzien met een omschrijving van de codes. In wat volgt bespreken we de validering van de resultaten van de berekeningen van het model op basis van de administratieve gegevens.

5.2 *Validering van het model*

Om na te gaan hoe precies onze programmatuur in FANTASI de belastingwetgeving benadert hebben we twee toetsen uitgevoerd. Aangezien voor elke belastingplichtige in de steekproef de te betalen belasting bekend is als variabele in de dataset (“imptetat”), kunnen we de door ons berekende belasting vergelijken met de in het bestand aanwezig belasting. Dat noemen we de ‘micro-validering’ (op het niveau van de belastingplichtige), en die komt aan bod in sectie 5.2.2.

Daarnaast kunnen we de te betalen belasting die we berekenen in de steekproef aggregeren tot op het niveau van de Belgische (of gewestelijke) populatie en die totale betaalde personenbelasting vergelijken met externe statistieken. Dat noemen we de ‘macro-validatie’, en die bespreken we in sectie 5.2.1. We passen die macro-validering trouwens niet alleen toe op de te betalen belasting, maar ook op het belastbare inkomen, aangezien we ook voor die variabele over externe statistieken beschikken.

5.2.1 Macrovalidering

Voor de macrovalidering maken we gebruik van gewichten die bepaald werden aan de hand van het aantal observaties in de steekproef en de omvang van de onderliggende populatie waaruit de steekproef is getrokken. Aangezien het gaat om een willekeurige steekproeftrekking worden de gewichten bepaald door de totale populatie van 6731398 te delen door het aantal observaties in de steekproef, namelijk 36483. Iedere observatie heeft dus een zelfde gewicht van 184.51.

Het belastbaar inkomen is niet opgenomen als variabele in de dataset. We dienden derhalve het belastbaar inkomen te reconstrueren. De afwezigheid van dit concept als variabele in de dataset beperkte de validatie van het belastbaar inkomen tot een vergelijking van het aggregaat met hetzelfde concept zoals gepubliceerd in de officiële statistieken.

De constructie van het belastbaar inkomen gebeurt in een aantal stappen zoals hieronder kort opgesomd:

- op basis van de codes op de belastingaangifte worden bruto inkomsten berekend en vervolgens de nodige aftrekken in rekening gebracht:
 - forfaitaire of werkelijk aangegeven beroepskosten aftrekken,
 - waar nodig sociale zekerheidsbijdragen aftrekken,

- andere beroepsgebonden aftrekken in rekening brengen: vb. bepaalde personeelsuitgaven, aftrek voor bepaalde investeringen, overgedragen verliezen, ...
- aftrekbare bestedingen en andere niet beroepsgerelateerde aftrekken in rekening brengen:
 - aftrek enige en eigen woning (voor validering)
 - interestaftrek van hypotheekleningen aangegaan voor 1 januari 2005
 - forfaitaire aftrek op het kadastraal inkomen
 - betaalde onderhoudsuitkeringen, giften, kinderopvangkosten, ...
- transferten tussen echtgenoten of wettelijk samenwonende partners toepassen:
 - huwelijksquotiënt
 - meewerkende echtgenoot
 - onbenutte aftrekken bij één van de partners zonder dat het belastbaar inkomen negatief wordt.

In het rechterdeel van Tabel 23 tonen we de macrovalidering voor het totaal gereconstrueerde netto belastbaar inkomen op basis van de codes op de belastingaangifte en de regels in de belastingwetgeving. De externe statistieken zijn afkomstig van de FOD Economie.¹² Zoals uit de tabel blijkt zijn de afwijkingen het grootst voor Wallonië en Brussel en het kleinst voor Vlaanderen.

Enkele redenen voor de geobserveerde afwijking in de reconstructie van het netto belastbaar inkomen zouden kunnen zijn:

- De wetgeving van toepassing voor aanslagjaar 2010 is niet in alle detail geïmplementeerd (we herinneren eraan dat FANTASI een simulatiemodel is en derhalve niet verward mag worden met een administratief model zoals bijvoorbeeld de rekenmodule van TaxOnWeb),
- Het netto belastbaar inkomensconcept is verschillend. In gepubliceerde cijfers zitten mogelijk ook roerende inkomsten (interessen, dividenden, enz.) die niet voorkomen op de belastingaangifte omdat ze onderhevig zijn aan een bevrijdende voorheffing,
- De wegingscoëfficiënten zijn onnauwkeurig. Zoals vermeld zijn die gebaseerd op de onderliggende populatie, ons meegedeeld door medewerkers van FOD Financiën. De gepubliceerde cijfers hieromtrent zijn licht verschillend en we hebben besloten ons te baseren op de werkelijke grootte van het onderliggende bestand.

¹² Zie http://statbel.fgov.be/nl/statistieken/cijfers/arbeid_leven/fisc/

Tabel 23 Validering van de belastinginkomsten en het totale netto belastbare inkomen in IPCAL (aanslagjaar 2010)

	Betaalde belasting (in miljoen euro)			Netto belastbaar inkomen (in miljoen euro)		
	IPCAL (geobserveerd)	Extern*	% verschil**	IPCAL/FANTASI (berekend)	Extern	% verschil**
Vlaanderen	21922	22291	-1.66	100341	103191	-2.76
Wallonië	9899	10343	-4.29	48455	51315	-5.57
Brussel	2889	3032	-4.72	13251	13887	-4.58
België	34710	35665	-2.68	162047	168394	-3.77

* externe bedragen zijn afkomstig van de FOD Economie (http://statbel.fgov.be/nl/statistieken/cijfers/arbeid_leven/fisc/)

** het procentuele verschil wordt berekend ten opzichte van de externe bedragen

Een tweede macro-validering bestaat erin de werkelijk betaalde belasting, die wel aanwezig is als variabele in het IPCAL-bestand, te vergelijken met extern gepubliceerde statistieken.¹³ Dat gebeurt in het linkerdeel van Tabel 23. De afwijking ligt in de lijn van de afwijking voor het reconstrueerde belastbaar inkomen, maar is kleiner. Mogelijk liggen onnauwkeurige wegingscoëfficiënten mede aan de basis. Zo zijn de coëfficiënten bijvoorbeeld niet gedifferentieerd per gewest, terwijl de steekproef wel een gedifferentieerde willekeurige trekking is per gewest.

In Tabel 24 tonen we de aandelen van de verschillende componenten van het geaggregeerd netto belastbaar inkomen voor de drie regio's en voor België als geheel. Veeleer dan een validering te zijn, toont deze tabel dat de aangegeven roerende en ook onroerende inkomsten slechts een heel klein deel uitmaken van het belastbaar inkomen in de IPCAL data (resp. 0.16% en 0.87%). Op de website van FOD Economie vinden we voor de roerende inkomsten bijvoorbeeld een aandeel van 1.14% (voor België). De roerende inkomsten worden in vergelijking met dit cijfer dus onderschat op basis van deze steekproef van belastingaangiften.

Tabel 24 Aandelen van de geaggregeerde netto inkomenscomponenten in het totaal geaggregeerd netto belastbaar inkomen per regio.

	Beroeps- inkomen	Roerende Inkomsten	Onroerende Inkomsten	Diverse Inkomsten	Onderhouds- uitkeringen	Afzonderlijk belastbare inkomsten	Vervangings- inkomens
Vlaanderen	69.74	0.17	0.86	0.05	0.10	1.65	27.44
Wallonië	63.41	0.11	0.87	0.02	0.16	1.96	33.47
Brussel	66.74	0.27	1.01	0.08	0.26	2.50	29.15
België	67.60	0.16	0.87	0.04	0.13	1.81	29.38

Een laatste macrovalidatie betreft de geschatte kosten van de fiscale uitgaven. Door de switch van een fiscale uitgave aan of af te zetten in FANTASI, kunnen we de totale ontvangst van de

¹³ Het gaat hier om de Staatsbelasting, dus zonder gemeente- en agglomeratiebelasting.

personenbelasting vergelijken met en zonder de desbetreffende fiscale uitgave. Dit geeft een raming van de kostprijs van een bepaalde maatregel, weliswaar onder de veronderstelling van ongewijzigd gedrag. In Tabel 25 vergelijken we die geraamde kost van enkele belangrijke fiscale uitgaven op basis van FANTASI met de cijfers die terug te vinden zijn in parlementaire documenten en als bijlage bij de begrotingsopmaak. De tabel toont dat, met uitzondering van de forfaitaire aftrek van het kadastraal inkomen, de geschatte kosten van de fiscale uitgaven op basis van FANTASI zeer goed overeenstemmen met de bedragen zoals opgenomen in de begrotingsopmaak of andere parlementaire documenten.

Tabel 25 Kosten fiscale uitgaven in miljoen Euro: FANTASI en SIRE (Parlementaire Documenten)

Fiscale uitgave	FANTASI	PARL. DOC. (SIRE)
vervangingsinkomen	2720	2782
bouwsparen	863	899
woonbonus	815	852
intrestaftrek	673	713
energie	599	591
pensioensparen	498	496
woningaftrek (aftrek KI)	487	363
LT-sparen	277	269
dienstencheques	138	150
Totaal	7070	7115

5.2.2 Microvalidering

In deze subsectie bekijken we de resultaten van het rekenmodel FANTASI op het niveau van de individuele te betalen belasting. Tabel 26 geeft de gesimuleerde belasting en de werkelijk betaalde belasting (“Belasting Staat”) weer per bruto inkomensklasse van €5000. De verschillen zijn over het algemeen relatief klein en dit voor alle inkomensklassen. Het geeft aan dat er niet echt een inkomensklasse is die door FANTASI ‘slecht’ wordt berekend. Er zijn wel een tweetal klassen waar het verschil relatief groter is dan voor de andere klassen. Het gaat met name om de klassen €10000-€15000 en €30000-€35000. In voornoemde klassen ligt het verschil in gesimuleerde belastingontvangsten rond €20 miljoen, wat vooral in de lagere klasse een relatief hoge overschatting impliceert.

Tabel 26 Werkelijk betaalde belasting versus gesimuleerde belasting per inkomensklasse

Inkomensklasse	“Belasting Staat” in miljoen euro voor AJ2010		
	geobserveerd (1)	gesimuleerd (2)	% verschil (2) t.o.v. (1)
<=5000	-35.95	-36.18	0.66
5000-10000	-17.21	-17.19	-0.12
10000-15000	72.48	96.23	32.77
15000-20000	868.71	870.76	0.24
20000-25000	1767.91	1768.12	0.01
25000-30000	2600.34	2617.15	0.65
30000-35000	2524.97	2540.48	0.61
35000-40000	2128.76	2134.16	0.25
40000-45000	2024.01	2026.87	0.14
45000-50000	1865.36	1867.13	0.09
50000-55000	1848.21	1847.50	-0.04
55000-60000	1835.40	1837.54	0.12
60000-65000	1632.76	1633.96	0.07
65000-70000	1574.06	1574.42	0.02
70000-75000	1438.31	1438.12	-0.01
75000-80000	1303.24	1303.80	0.04
80000-85000	1124.39	1125.19	0.07
85000-90000	1039.05	1038.24	-0.08
90000-95000	935.01	934.39	-0.07
95000-100000	722.86	722.44	-0.06
100000-105000	664.21	663.84	-0.06
105000-110000	531.84	530.88	-0.18
110000-115000	586.92	586.91	0.00
115000-120000	376.39	376.91	0.14
120000-125000	483.60	483.75	0.03
125000-130000	359.49	360.15	0.18
130000-135000	374.54	374.66	0.03
135000-140000	294.40	295.21	0.27
140000-145000	245.23	244.60	-0.26
145000-150000	197.79	197.76	-0.01
>150000	3342.25	3340.56	-0.05
All	34709.31	34778.34	0.20

In Tabel 27 tonen we het aantal observaties waarvoor de absolute afwijking in euro tussen de werkelijk betaalde belasting en de gesimuleerde belasting binnen een bepaald interval ligt. Ruim 75% van de observaties vertoont een verschil van minder dan €10 op jaarbasis in de gesimuleerde versus de geobserveerde belasting. Voor ongeveer 90% is het verschil kleiner dan €100. Iets meer dan 6% van de steekproef vertoont een verschil van meer dan €200 en voor iets meer dan de helft daarvan (3.5%) is het verschil kleiner dan €400 op jaarbasis. Voor slechts een

relatief klein aantal observaties (645) is het verschil tussen geobserveerde en gesimuleerde belasting vrij groot (meer dan €500 op jaarbasis).

We merken wel op dat de verschillen niet gecorreleerd zijn met het bruto inkomen. De spreiding in het inkomen per klasse van absoluut verschil is vrij groot en het is dus niet zo dat de grootste verschillen ook te vinden zijn bij de grootste inkomens. Dit betekent ook dat, hoewel de absolute verschillen relatief beperkt zijn ten opzichte van het mediaan inkomen, er belastingplichtigen zullen zijn waar de gemiddelde belastingvoet aanzienlijk over- of onderschat wordt. Al bij al gaat het echter om beperkte aantallen.

Bovendien hebben we voor een aanzienlijk aantal van de grootste afwijkingen de gegevens anoniem ingegeven in een online belastingmodule (Ethias, DVV, Dexia). Op basis van deze vergelijking hebben we in eerste instantie de rekenroutines van FANTASI verder verfijnd. Voor de dan nog resterende grootste verschillen waren de benodigde aanpassingen ofwel te vergaand, d.w.z. te gedetailleerd en specifiek, ofwel lagen de resultaten van de online belastingmodules eerder in de lijn van de resultaten in FANTASI dan van de bedragen geobserveerd in de data. Een reden voor deze laatste observatie zouden verhogingen, boetes, en/of andere administratieve tussenkomsten kunnen zijn en waarover we geen informatie hebben.¹⁴ Dit alles doet ons besluiten dat FANTASI een betrouwbaar instrument is voor verdelings- en budgettaire analyses van belastinghervormingen in de personenbelasting.

Tabel 27 Verschil tussen werkelijke belasting en gesimuleerde belasting in euro per jaar per klasse van absoluut verschil

Absoluut verschil in euro per jaar	Observaties			Absoluut verschil	Bruto inkomen		
	Aantal	Percent	Cumulatief	mediaan	min	mediaan	max
<=1	22874	62.7	62.7	0	0	14012	522966
>1 en <=10	4841	13.3	76.0	2	3857	38686	1351504
>10 en <=100	4917	13.5	89.4	36	7048	32575	690898
>100 en <=200	1581	4.3	93.8	150	5741	34437	656938
>200 en <=300	753	2.1	95.8	247	5200	31098	773603
>300 en <=400	505	1.4	97.2	351	267	30419	1099424
>400 en <=500	367	1.0	98.2	443	8550	31766	330078
>500 en <=1000	537	1.5	99.7	604	2920	33438	286750
>1000	108	0.3	100.0	1261	15910	39942	1005140

6. BESLUIT

Het model FANTASI beoogt een accuraat en flexibel instrument te zijn om hervormingen in de personenbelasting te simuleren en te analyseren. Het is een instrument ter ondersteuning van

¹⁴ Zoals gezegd zijn de gegevens anoniem en hebben we random gegevens ingevuld wat betreft de woonplaats. Dit heeft echter geen effect op de berekeningen in FANTASI en ook niet op de geobserveerde bedragen in IPCAL.

beleidsmakers met het oog op gefundeerde beleidsbeslissingen en/of hervormingen in het domein van de personenbelasting. Daarom is er ook al voorzien in een optie om de personenbelasting te regionaliseren via de implementatie van de uitgebreide opcentiemen. Uiteraard kan in een later stadium, wanneer de modaliteiten van de bevoegdheidsoverdracht van fiscale uitgaven beter gekend zijn, het model structureel worden aangepast om hiermee rekening te houden. Voorlopig worden de belastingverminderingen berekend op basis van de federale tarieven en regels en vervolgens afgetrokken van de te betalen regionale belasting. De structuur van eventuele opcentiemen in inkomensschijven kan wel volledig vrij worden bepaald in de huidige versie, uiteraard rekening houdend met de wettelijk opgelegde beperking zoals bijvoorbeeld de progressiviteitsregel.

De onderliggende data betreffen een steekproef van geanonimiseerde belastingaangiften, de zogenaamde IPCAL data van de Federale Overheidsdienst Financiën. Het gaat dus om administratieve data die enerzijds toelaten de fiscale wetgeving in groot detail te modelleren, maar anderzijds ook tekortkomingen vertonen. Zo zijn de data onlosmakelijk verbonden met de huidige wetgeving. De onderliggende inkomens/uitgaven op basis waarvan aangegeven bedragen door de belastingplichtige zelf dienen te worden berekend zijn bijvoorbeeld niet gekend. Indien hervormingen dienaangaande worden beoogd, bemoeilijkt dit de modellering en analyse. Hetzelfde geldt voor inkomsten die niet moeten worden aangegeven omdat ze reeds elders worden belast, waarvan de roerende inkomsten zonder twijfel het meest voor de hand liggende voorbeeld zijn. Indien men een hervorming wenst te analyseren waarin de roerende inkomsten niet langer genieten van een bevrijdende roerende voorheffing maar bij de andere inkomens worden gevoegd, zal het huidige bestand hierop geen of slechts een gedeeltelijk antwoord kunnen bieden.

Toch biedt FANTASI in zijn huidige vorm reeds een krachtig instrument met een aanzienlijke flexibiliteit inzake simulatiemogelijkheden, ook wat regionalisering betreft. Bovendien is uit de validering gebleken dat de resultaten nauw aansluiten met elders gepubliceerde cijfergegevens over belastingontvangsten en fiscale uitgaven alsook met de werkelijk betaalde belasting per belastingplichtige.

Voor de toekomst zien we verschillende mogelijkheden om het model verder te verrijken en uit te bouwen. Op korte termijn plannen we de programmatie van een do-file “FANTASI_analysis.do” die mee wordt opgeroepen in “FANTASI.do” en een aantal standaardtabellen produceert voor elke simulatie. Daarnaast lijkt het ons belangrijk de onderliggende dataset jaarlijks te kunnen updaten met de nieuw beschikbare steekproef van aangiften. Tenslotte blijft FANTASI een statisch model dat berekeningen uitvoert voor gegeven socio-demografische karakteristieken, op een gegeven inkomensverdeling. Enkel de belasting- en beleidsparameters worden gewijzigd. Het beleid heeft natuurlijk nood aan projecties op middellange en lange termijn. Bij ontstentenis van een echt dynamisch model kunnen we het model pseudo-dynamiseren via de techniek van “static reweighting”. Exogene informatie over, bijvoorbeeld, verandering in de inkomens, of demografische veranderingen, worden in het model geïnjecteerd door de wegingsfactoren aan te passen. Dit laat toe ook een, weze het benaderend, beeld te krijgen van het effect van beleidswijzigingen doorheen de tijd.

7. APPENDIX

Tabel 28 Lijst van alle parameters

Parameternaam	Omschrijving
savelimdata	moet er een output dataset worden bewaard met een beperkt aantal variabelen
outputpath	pad en naam voor de eventuele output dataset
switchwoon	opnemen woningaftrek (ja/nee)
switchinterest	opnemen interestaftrek (ja/nee)
switchlt	opnemen vermindering voor het lange termijnsparen (ja/nee)
switchpenssp	opnemen vermindering voor het pensioensparen (ja/nee)
switchaanvpens	opnemen vermindering voor bijdragen aan groepsverzekeringen en pensioenfondsen (ja/nee)
switchoverwerk	opnemen vermindering voor overwerk (ja/nee)
switchgift	opnemen aftrekbaarheid van giften (ja/nee)
switchvervink	opnemen vermindering voor vervangingsinkomens (ja/nee)
switchaact	opnemen belastingkrediet voor lage activiteitsinkomens (ja/nee)
switchkind	opnemen belastingkrediet voor kinderen (ja/nee)
switchkost	opnemen aftrekbaarheid beroepskosten (ja/nee)
switchcompinterest(VL/WAL/BXL)	opnemen complementaire interestaftrek (ja/nee)
switchwoonbonus(VL/WAL/BXL)	opnemen aftrek enige en eigen woning (ja/nee)
switchbs(VL/WAL/BXL)	opnemen vermindering voor het bouwsparen (ja/nee)
switchenergie(VL/WAL/BXL)	opnemen vermindering voor energiebesparende investeringen (ja/nee)
switchdienst(VL/WAL/BXL)	opnemen vermindering voor dienstencheques (ja/nee)
switchjobkVL	opnemen jobkorting (ja/nee)
switchbrand(VL/WAL/BXL)	opnemen belastingvermindering voor brand- en/of diefstalbeveiliging (ja/nee)
switchsochuur(VL/WAL/BXL)	opnemen belastingvermindering voor renovatie sociale huurwoning (ja/nee)

switchgrootsted(VL/WAL/BXL)	opnemen belastingvermindering in het kader van grootstedenbeleid (ja/nee)
switchmonument(VL/WAL/BXL)	opnemen inkomensaf trek voor onderhoudskosten monumenten en landschappen (ja/nee)
switchpassief(VL/WAL/BXL)	opnemen belastingvermindering passiefhuizen (ja/nee)
regbel	regionalisering personenbelasting (ja/nee)
ratesFED	basis federale tarievenstructuur personenbelasting
bracketsFED	federale inkomensbarema's
ratesVL/WAL/BXL	regionale opcentiemen
bracketsVL/WAL/BXL	schijven regionale belastbare basis
switchafzopc	afzonderlijk belastbare inkomsten eveneens geregionaliseerd (ja/nee)
opcafzVL/WAL/BXL	regionaal opcentiementarief op afzonderlijk belastbare inkomens
baseallow	basisbedrag belastingvrije som
baseallowsurplus	extra bedrag belastingvrije som voor lage inkomens
baseallowrig	drempel globaal belastbaar inkomen waaronder toepassing verhoogde belastingvrije som
kind1/2/3/4/5	verhoging belastingvrije som voor kinderen ten laste, van één tot meer dan vijf kinderen; bedrag per kind
chmin3	extra aftrekbaar voor kinderen jonger dan drie waarvoor geen kosten van opvang worden aangegeven
handicap	bedrag verhoging belastingvrije som voor gehandicapte belastingplichtige
dep65	bedrag verhoging belastingvrije som voor verwanten ten laste ouder dan 65
depander	bedrag verhoging belastingvrije som voor andere personen ten laste
depechtg	bedrag verhoging belastingvrije som voor echtgenoten ten laste
dephandicap	verhoging belastingvrije som voor personen ten laste met een handicap
single	verhoging belastingvrije som voor alleenstaande met kinderen ten laste
hquot_perc	percentage huwelijksquotiënt (vb. 30%=0.3)
hquot_max	maximaal bedrag dat kan worden overgedragen onder huwelijksquotiënt

kost_rates	tarieven voor het bepalen van forfaitair aftrekbare beroepskosten
kost_brackets	inkomensbarema's voor het bepalen van forfaitair aftrekbare beroepskosten
bedr	kostenpercentage toegepast voor het bepalen van forfaitaire beroepskosten bedrijfsleiders
meewerk	kostenpercentage toegepast voor het bepalen van forfaitaire beroepskosten meewerkende echtgenoot
uplim	maximaal bedrag van forfaitair aftrekbare beroepskosten
kost_rates_auteur	tarieven voor het bepalen van forfaitaire beroepskosten voor auteurs
kost_brackets_auteur	inkomensbarema's voor het bepalen van forfaitaire beroepskosten voor auteurs
t_auteur	belastingtarief van toepassing op auteursrechten
max_vrijst	maximale vrijstelling terugbetaling woonwerk verkeer andere dan openbaar vervoer of vervoer georganiseerd door werkgever
ki	indexatiecoëfficiënt aangegeven kadastraal inkomen
woningaftrek	maximaal bedrag van de woningaftrek (aftrek KI)
suppwoonaftrek1	supplementaire woningaftrek voor elk kind ten laste
suppwoonaftrek2	supplementaire woningaftrek voor elke andere persoon ten laste
max_ov	maximaal percentage van het geïndexeerd KI mbt verrekening onroerende voorheffing
min_renov	minimumbedrag kosten vernieuwingswerken voor aftrekbaarheid interesten aangegane lening
woonbonus	basisbedrag aftrek enige en eigen woning
suppwoonbonus1	extra bedrag gedurende 10 jaar aftrek enige en eigen woning
suppwoonbonus2	extra bedrag aftrek enige en eigen woning indien 3 of meer kinderen ten laste
woonbmarg	1 indien woonbonus geëvalueerd aan marginaal tarief (huidig systeem)
woonbtarief	eenduidig tarief waartegen woonbonus wordt geëvalueerd (eventueel nieuw systeem)
bs_max	maximale vermindering bouwsparen
bs_percschijf1	percentage toegepast op eerste schijf

	beroepsinkomsten voor bepalen vermindering bouwsparen
bs_schijf1	drempel beroepsinkomsten voor bepalen vermindering bouwsparen
bs_percschijf2	percentage toegepast op beroepsinkomsten boven schijf1 voor bepalen vermindering bouwsparen
lts_max	maximale bedrag vermindering lange termijnsparen
lts_percschijf1	percentage toegepast op eerste schijf beroepsinkomsten voor bepalen vermindering lange termijnsparen
lts_schijf1	drempel beroepsinkomsten voor bepalen vermindering lange termijnsparen
lts_percschijf2	percentage toegepast op beroepsinkomsten boven schijf1 voor bepalen vermindering lange termijnsparen
plafond	matrix voor bepalen complementaire interestaftrek
penssp	maximale bijdrage pensioensparen
aandwerk	maximale vermindering aankoop aandelen werkgever
grootsted	maximale vermindering in het kader van uitgaven voor renovatie in zones voor positief grootstedelijk beleid
brand	maximale vermindering per woning voor uitgaven ter beveiliging van woningen tegen inbraak of brand
verhuur	maximale vermindering per woning voor vernieuwing van tegen een redelijke huurprijs in huur gegeven woningen
energiebesp1	maximale vermindering per woning voor werkzaamheden met het oog op energiebesparing (zonne-energie)
energiebesp2	maximale vermindering per woning voor werkzaamheden met het oog op energiebesparing (andere energiebesparende maatregelen)
energieperc	percentage toegepast op werkelijke uitgaven voor energiebesparing ter bepaling uiteindelijke vermindering
groenlening	percentage toegepast voor bepalen belastingvermindering interesten van "groene" lening
passiefhuis	maximale vermindering voor passiefhuizen
pwa	maximaal bedrag dat kan worden aangegeven

	voor uitgaven aan pwa-cheques
max_cheque	maximaal bedrag dat kan worden aangegeven voor uitgaven aan dienstencheques
chequeperc	percentage toegepast op de uitgaven aan dienstencheques
reductie	maximale vermindering voor obligaties van het Fonds Reductie Globale Energiekost Kringloopfonds
winwin2perc	winwinleningen jaarlijks belastingkrediet: jaarlijks percentage op bedrag lening
winwin2bedrag	maximaal bedrag van lening dat in aanmerking komt
winwin30perc	winwinleningen éénmalig belastingkrediet (hoofdsom definitief verloren): percentage van toepassing op bedrag lening
winwin30bedrag	maximaal bedrag van de lening
gift	maximaal af te trekken bedrag voor giften
gift_perc	percentage van netto inkomsten: aftrekbaar bedrag giften mag niet hoger zijn
huisbediende	maximaal af te trekken bedrag voor huisbedienden
huisbediende_perc	percentage bezoldigingen huisbediende: aangegeven bedrag mag niet hoger zijn
monument	maximaal af te trekken bedrag voor uitgaven restauratie monumenten en landschappen
monument_perc	percentage van de werkelijke uitgaven: aangegeven bedrag mag niet hoger zijn
pens	basisbedragen voor de belastingvermindering voor vervangingsinkomens: pensioen
brugpens	basisbedragen voor de belastingvermindering voor vervangingsinkomens: brugpensioenen
zivuitk	basisbedragen voor de belastingvermindering voor vervangingsinkomens: ziekte- en invaliditeitsuitkeringen
vervinka	basisbedragen voor de belastingvermindering voor vervangingsinkomens: andere vervangingsinkomens
werkloosuitk	basisbedragen voor de belastingvermindering voor vervangingsinkomens: gewone werkloosheidsuitkeringen
werkloosuitkoud	basisbedragen voor de belastingvermindering voor vervangingsinkomens: uitkeringen aan oudere werklozen
vert_pens1/2	grensbedragen (1 en 2) globaal belastbaar inkomen verticale beperking

	belastingvermindering voor vervangingsinkomens: pensioenen
vert_brugpens1/2	grensbedragen (1 en 2) globaal belastbaar inkomen verticale beperking belastingvermindering voor vervangingsinkomens: brugpensioenen
vert_ziv1/2	grensbedragen (1 en 2) globaal belastbaar inkomen verticale beperking belastingvermindering voor vervangingsinkomens: ziekte- en invaliditeitsuitkeringen
vert_avervink1/2	grensbedragen (1 en 2) globaal belastbaar inkomen verticale beperking belastingvermindering voor vervangingsinkomens: andere vervangingsinkomens
vert_oudwerk1/2	grensbedragen (1 en 2) globaal belastbaar inkomen verticale beperking belastingvermindering voor vervangingsinkomens: uitkeringen oudere werklozen
vert_werk1/2	grensbedragen (1 en 2) globaal belastbaar inkomen verticale beperking belastingvermindering voor vervangingsinkomens: gewone werkloosheidsuitkeringen
nul_oudwerk1	grensbedragen belastbaar inkomen voor herleiding tot nul van de belasting in gevalvan belastbaar inkomen dat uitsluitend uit vervangingsinkomen bestaat: oudere werklozen
nul_werk1	grensbedragen belastbaar inkomen voor herleiding tot nul van de belasting in gevalvan belastbaar inkomen dat uitsluitend uit vervangingsinkomen bestaat: gewone werkloosheidsuitkeringen
nul_pens	grensbedragen belastbaar inkomen voor herleiding tot nul van de belasting in gevalvan belastbaar inkomen dat uitsluitend uit vervangingsinkomen bestaat: pensioenen
nul_brugpens	grensbedragen belastbaar inkomen voor herleiding tot nul van de belasting in gevalvan belastbaar inkomen dat uitsluitend uit vervangingsinkomen bestaat: brugpensioenen
nul_avervink	grensbedragen belastbaar inkomen voor herleiding tot nul van de belasting in gevalvan belastbaar inkomen dat uitsluitend uit vervangingsinkomen bestaat: andere

	vervangingsinkomens
nul_ziv	grensbedragen belastbaar inkomen voor herleiding tot nul van de belasting in geval van belastbaar inkomen dat uitsluitend uit vervangingsinkomen bestaat: ziekte- en invaliditeitsuitkeringen
sporter	eerste schijf inkomen sporters aan 16.5% of 33%
overwerk1/2/3	percentages van toepassing voor berekening overwerktoeslag (1 niet langer toepasbaar in AJ2010)
uren	antal uren overwerk dat in aanmerking wordt genomen
act_basis	belastingkrediet voor lage activiteitsinkomens: basisbedrag niet-ambtenaren
act_ambt	belastingkrediet voor lage activiteitsinkomens: bedrag voor ambtenaren
act_brack1/2/3/4	inkomensbrackets voor het bepalen van het belastingkrediet voor lage activiteitsinkomens
tc_child	basisbedrag belastingkrediet kinderen
ev_max	maximaal bedrag krediet voor aangroei eigen vermogen
roer25	tarief op roerende inkomsten momenteel belastbaar aan 25%
roer15	tarief op roerende inkomsten momenteel belastbaar aan 15%
roer10	tarief op roerende inkomsten momenteel belastbaar aan 10%
jobk1/2	basisbedragen jobkorting
job_brack1/2/3	inkomensbrackets voor het bepalen van de jobkorting
job_taper	uitdovingsratio jobkorting
aangiften	aantal aangiften (totale populatie)
n_obs	aantal observaties
uprbrut	inflatiefactor om bruto-inkomens te verhogen
uprgez	inflatiefactor om globaal belastbare inkomens te verhogen
uprafz	inflatiefactor om afzonderlijk netto belastbaar inkomens te verhogen
upr	inflatiefactor om belastbare massa te verhogen (afzonderlijk + globaal)

Staanpunt beleidsrelevant onderzoek 2007-2011

fiscaliteit en begroting

HoGent

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT
LEUVEN

 vito
vision on technology